

KELEIVIS
DARBO ŽMONIŲ LAIKRASTIS

Prenumerata metams:
Amerikoje \$2.50
Pietų Amerikoje 3.00
Kanadoje 3.50

Pusel Metų:
Amerikoje \$1.25
Pietų Amerikoje 1.50
Kanadoje 1.75

Apskeltimų kainų klauskite laisvai.
Kreipiantis su kokiais nors reikalais
adresuokite:

KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS

THE TRAVELER ——— LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
LITHUANIAN WEEKLY

Represents over 75,000 Lithuanians in
New England, and about 1,000,000
in the United States

THE BEST ADVERTISING
MEDIUM

Advertising Rates
on Application

KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 29. Keleivio Telefonas SO. BOSTON, JULY, LIEPOS 18 D., 1945 M. Ateikro Numerio METAI XL
South Boston 3071 "Entered as Second Class Matter" February 23, 1906, at the Post Office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879. Kaina 6 centai.

Bilionas Dolerių ir Tušonka Stalinui Numaldyti

TUŠONKOS POLITIKA

Pasibaigus Europos karui Amerikos valdžia skelbė, kad Lend-Lease pagalba Rusijai sulaikoma. Vėliau buvo skelbiama, kad Lend-Lease pagalba eina tikrai į Sibirį. Dabar vėl pranešama, kad rusai gauna pašalpą, kaip iki šiol gaudavo. Per liepos, rugpjūčio ir rugsėjo mėnesius rusams bus pasiūsta:

25 milijonai svarų "tušonkos," kiaušienos ir jautienos mėsinos kenuose, 25 milijonai svarų miltų, 5 milijonai svarų sviesto, 2 milijonai svarų, 4 milijonai svarų džiovintų žirnių, pustrėčio mi-

liono svarų džiovintų daržovių ir du milijonai svarų džiovinto pieno. Viso 36 tukstančių tonų maisto bus pasiūsta rusams per tris mėnesius.

BILIONAS DOLERIŲ PASKOLOS STALINUI

Kongresas svarsto bilių padidinti Importo-Exporto banko kreditus iki trijų bilionų 500 milijonų dolerių. Iš tų pinigų vienas bilionas dolių bus paskolinta Rusijai. Rusija prašė paskolos šešius bilionus dolerių. Atstovų rumai bilių jau priešmė.

Didelis gaisras ant laivo

Ant didelio pasažierinio laivo "Hamonie," kurs plaukioja tarp Kanados ir J. A. Valstybių. Didžiuosiuose Ezeruose, kilo didelis gaisras. Gaisras iškilo kai tik laivas įplaukė į Sarnią uostą, Kanadoje, Ont.

Gaisras sukėlė paniką pakeleivių tarpe. Daug jų apdegė, kiti susižeidė besigelbėdami. Sarnios ligoninės perpildytos gaisro aukomis. Nelaimė ištiko laivą antradienio rytą.

KIPRAS PETRAUSKAS BUVĖS SUŽEISTAS

New York (LAIC)—Vienne laiške iš Europos pranešama, kad dainininkas K. Petrauskas važiuojant jam iš Palangos, buvęs sužeistas ir kurį laiką gulėjęs Karaliaučiaus ligoninėje. Dabar esąs Lietuvoje.

PAKORĖ PENKIS NAICIUS BELAISVIUS

Penki nacių kareiviai belaisviai buvo nuteisti mirtį ir pakarti Leavenworth Forte, Kansas. Juos pakorė už tai, kad jie užmušė vieną vokiečių belaisvį, kurs buvo "neįstikimas" Hitleriui. Jau ne pirmą kartą naciai belaisviai nužudo antinaciškus vokiečius belaisvių stovyklose. Griežta bausmė Leavenworth naciams gal atbaids kitus nuo smurto.

GRĮŽTA SENA RYKSTĖ —NEDARBAS

Visoje Amerikoje auga bedarbių skaičius. Dirbtuvės trumpina darbo laiką, kas sumažina darbininkų uždarbius, o daug darbininkų laikinai atleidžiama. Gruožio mėnesį numatoma Amerikoje 1,300,000 bedarbių. Tiek bus, jei nepasibaigs karas su Japonija. Jei bus taika Pacifike, bedarbių skaičius bus dar didesnis. Bedarbių skaičius augs persitvarkant ukui į taikos gamybą. Vėliau jis vėl eis mažyn.

AUSTRALIJOS NAUJAS MINISTERIŲ PIRMININKAS

I vietą mirusio John Curtin nauju Australijos ministerių pirmininku paskirtas J. B. Chifley. Naujas ministerių pirmininkas iš amato yra gelžkelio mašinistas. Jo tėvas buvo šaltkalvis. J. B. Chifley yra Australijos darbo partijos narys, turi 60 metų amžiaus.

LIETUVIAI VEZAMI Į RYTUS

New York (LAIC)—Brombergo apylinkėse, (Vokietijoje), Stutthofo koncentracijos stovyklose raudonoji armija užtiko didesnę grupę iš Lietuvos išvežtų moterų. Moterys buvo išskirstytos po įvairius barakus darbams. Per dieną gaudavo po ketvitadalį svaro duonos ir po pusę kvartos sriubos.

RUSAI LAIMĖJO BERLYNO GINČĄ

Berlyne buvo kilęs ginčas tarp rusų ir aliantų, iš kur imti maisto tai Berlyno daliai, kuri bus anglų ir amerikiečių okupuota: iš Berlyno apylinkių, ar vežti jį iš Vokietijos vakarų. Ginčą laimėjo rusai: amerikiečiai ir anglai gabens maistą ju okupuotai miesto daliai iš Vokietijos vakarų.

PASTO SUSISIEKIMAS SU VOKIETIJA

Iš patikimų šaltinių LAIC patyrė, kad pašto susisiekimu su okupuotoje Vokietijoje esančiais asmenimis greitai laikui netenka laukti

VOKIETIJOJ SUGAUTI JAPONIJOS AGENTAI

Cia matosi bursy Japonijos agentų, kuriuos amerikiečiai sugavo bėgant iš Vokietijos. Dabar jie atvežami Amerikon kaip karo belaisviai. Jų tarpe randasi Japonijos ambasadorius Hiroši Ošima, jo patarėjas gen. Kovatsu, admiralas Kožima ir kiti. Amerika tikisi iškeisti juos į amerikiečius, kurie randasi japonų nelaisvėj.

Karas Pacifike eina smarkyn

Amerikos orlaiviai ir karo laivai visą praeitą savaitę tęsė puolimus prieš Japonijos miestus, pramonės centrus ir uostus. Pirmą kartą šiame kare Amerikos karo laivai priplaukė prie Japonijos ir apšaudė iš kanonų Japonijos pakraščius. Kas dieną nuo 500 iki 2,000 Amerikos orlaivių iš artimųjų salų ir nuo orlaivių nešiotųjų pakyla ir dažu Japonijos miestus. Vienas po kito Japonijos miestai griaujami. Japonijos orlaiviai ir karo laivai nebesipriešina. Matomai, japonai taupo savo karo laivus ir aviaciją vėlesniems mušiams, kada amerikiečiai darys invaziją į pačią Japoniją.

"RAUDONOJI ARMIJA... ANT VISOS ŽEMĖS"

New York (LAIC)—Sovietai Lietuvoje dalį ukininkų buvo suvarę į vadinama "visuotinį ukininkų kongresą." To "kongreso" Stalinuo pasiūstame laiške vienoje vietoje sakoma, kad Raudonoji armija išpildys įsakymą "iškeiti pergalės vėliavą ant visos žemės."

7-TA KARO PASKOLA PASISEKĖ

Per septintą karo paskolą parduota bonų už 26 bilionus, 313 milijonų dolerių. Žmonės ir bankai išpirkė beveik dvigubai daugiau bonų, negu valdžia buvo numaciūsi. Valdžia prašė tikrai 14 bilionų. "E" bonų atskiriems žmonėms parduota beveik už 4 bilionus dolerių

Minimalis uždarbis

Amerikos senate vienoj komisijoj svarstoma klausimas apie pakelimą minimaliųjų uždarbių darbininkams. Kaip žinoma, dabar minimalis, įstatymo nustatytas uždarbis yra 40 centų į valandą. War Labor Board, kada sprendžia ginčus tarp darbininkų ir darbdavių, skaito, kad uždarbiai žemiau 55 centų į valandą yra neužtenkami pragyvenimui (substandartiniai). Dabar, nežiurint į karo laiką, 10 milijonų Amerikos darbininkų gauna į valandą mažiau, kaip 65 centus. Senato komisijoj svarstoma pakelti minimalinį uždarbį iki 65 centų į valandą.

FRANKO PASITRAUKS IŠ VALDŽIOS?

Iš Londono praneša, kad generalissimo Franko, Ispanijos diktatorius, pasitraukia iš valdžios ir užleisžia savo vietą kariškių sudarytai valdžiai. Iš Paryžiaus praneša, kad šį trečiadienį Franko pasitraukia. Ikišiol Europoj buvo du generalissimai: Franko ir Stalinas. Jei diktatorius Franko pasitraukia, kaip skelbia žinios, paliks tik vienas generalissimo diktatorius—Stalinas.

PATRIJARCHO LAIKRAŠTIS MASKVOJE

New York (LAIC)—Maskvoje rusų kalba pradėtas leisti "Maskvos Patrijarcho Savaitraštis." Kadangi Rusijoje nėra privačių spaustuvių, tai ir šis leidinys yra spausdinamas sovietų valstybinėje leidykloje. Žinodami žmonių natūralius palinkimus į religiją, komunistai dabar grįžta prie senosios carų politikos: religiją panaudoti savo tikslams.

LAIŠKAI Į LIETUVĄ

Kiek teko patirti, tai laiškus į Lietuvą galima siųsti per Švediją. Šiuo atveju ant voko reikia pažymėti "Via Sweden"

Kas yra "besąlyginis pasidavimas"

Iš Washingtono praneša, kad prezidentas Truman, tarėsi su savo bendradarbiais dėl Amerikos politikos link Japonijos. Manoma, kad aiškiai pasisakius, ko Amerika reikalauja iš Japonijos, karas Pacifike būtų sutrumpintas: japonai greičiau pasiduotų, jei jie žinotų, kas jų laukia.

Kalbama, kad Amerika reikalauš iš japonų atiduoti visus jų užkariavimus Pacifiko salose ir Azijos kontinente, reikalauš griežtos kontrolės, kad japonai nebegalėtų ginkluotis. Jei japonai tas sąlygas priimtų, jų šalis nebūtų visa okupuota ir jie galėtų pasilaikyti savo imperatorių soste, jei jie to nori.

JAPONIJOJ PRASIDEDA ŽMONIŲ BRUZDĖJIMAS

Iš Japonijos aplinkiniais keliais ateina žinių, kad ten buvo padarytas pasikesinimas nužudyti imperatorių Hirohito. Pasikesinimą darė "militaristų" klikai priešingai gaivalai.

Japonija karą jau pralaimėjo, bet dar nėra pritaigta mušti. Amerikoje blaivesni protai kelia reikalavimą, kad Amerikos valdžia aiškiai pasisakytų, ko ji nori iš Japonijos ir ką su japonais darys po jų pasidavimo. Su "besąlyginio pasidavimo" politika žus daugiau amerikiečių ir kraujo praliejimas bus tikrai pratęstas.

HITLERIS RENGSI PULTI ŠVEDIJĄ

Švedų užsienių reikalų ministeris patvirtino žinias, kad naciai buvo pasirengę pulti Švediją. Puolimas turėjo įvykti 1942 m. vasario mėnesį. Švedai iš anksto gavo žinių apie rengiamą puolimą ir buvo sumobilizavę visą savo kariuomenę. Tik tai tas nacių ir sulaukė nuo puolimo.

Tris Didieji Susitiko Potsdame Prie Berlyno

STALINAS VELUOJASI

Liepos 16 Potsdame turėjo prasidėti "trijų didžiųjų"—Trumano, Churchillio ir Stalino—pasitarimai. Bet Stalinas pavėlavo atvykti, todėl pasitarimai prasidėjo tik sekamą dieną. Belaukiant pakelyje sugaišusio Stalino, Churchill atlankė prezidentą Trumaną, bet, sako, jokių paruošiamųjų pasitarimų tarp Anglijos ir Amerikos nebuvo.

Ką aptars didieji

Derybos tarp Amerikos prezidento, Anglijos premjero ir Rusijos diktatoriaus bus nevieši. Jų pasitarimų darbų tvarka laikoma paslapyje. Bet prezidentas Truman pažadėjo, kad trijų nutarimai nebus laikomi paslapyje. Viskas, ką jie sutars, bus pranešta Amerikos kongresui. Jei taip tikrai bus, tai Potsdamas skirs bus Teherano ir Jaltos, kur slapta buvo sutarta atiduo-

ti Stalino diktatūros "globai" visas Europos rytų tautas, o viešai buvo skelbiama Atlanto Carteris.

Potsdame prieš šio pasaulio galinguosius kils eibės klausimų aptarti. Pavyzdžiui, ar rusai padės mušti japonus, kaip tvarkyti nugalėtą Vokietiją, kaip nustatyti valstybių sienas, ar bus bendra kontrolė Balkanuose ir kitose atkariautose šalyse, kaip spręsti rusų iškeltą ginčą prieš turkus, ką daryti su Iranu ir t.t.

Taikos konferencijos pradžia

Trijų Didžiųjų pasitarimai Potsdame, nors ir nebus taikos konferencija, bet ką jie nutars, tas pasiliks ir sudarys pagrindą busimam taikos konferencijai. Dėl tos priežasties Potsdamo konferencija bus labai svarbi visoms Europos tautoms. Greičiausiai ir Lietuvos klausimas išsprends Potsdame.

LIKVIDUOJA LENKIJOS VYRIAUSYBĖS VEIKIMĄ

Pripažinus Maskvos lėlių vyriausybę Varšuvoje, teise toji Lenkijos vyriausybė Londone likviduojama. Londone sudarytas specialinis anglų komitetas, kurs likvidacijos darbą turės įvykinti. Likvidacija eis iš palengva. Lenkų radio, kurs per penkis metus iš Londono kalbėjo į Lenkijos gyventojus, jau nutildytas, uždaryta užsienių reikalų ministerija ir likviduojama kitos įstaigos.

ZIAURUS TERORAS IR CENZURA "TITONIJOS"

New Yorko "Times" liepos 10 d. praneša apie ziaurų terorą ir opozicijos naikinimą Jugoslavijoje. Maskvos pastatytas diktatorius Tito įvedė Jugoslavijoje "policinį režimą." Visos piliečių laisvės panaikintos. Tito valdžiai priešingai žmonės ir kritikai yra apšaukiami "fašistais" ir žudomi. Iš krašto vidaus nieko negalima pranešti, ko griežta bolševikų cenzura nepraleidžia.

DAUGIAU SVIESTO, MAZIAU CUKRAUS

Nuo liepos 15 d. už svaro sviesto reikės duoti 16 raudonųjų pontų. Iki šiol reikėjo duoti 24 pontus. Toks yra OPA parėdymas. Pranešama, kad antram šių metų pusmety bus mažiau cukraus.

Italijos užsienių reikalų ministeris paskelbė, kad nuo liepos 15 d. Italija yra karo stovyje su savo buvusiu ašies bičuliu Japonija. Praktiškai tas paskelbimas nieko nepakeičia Pacifiko kare.

Suomiai išdavė 100 emigrantų

Stockholm (LAIC)—Švedų spauda praneša, kad, sovietams reikalaujant, Suomijoje buvo suimta apie 100 rusų emigrantų, kurie čia gyvenno nuo rusų revoliucijos laikų ir turėjo Nanseno pasus. Savo laiku patys dabartiniai Sovietijos vadai naudojos politinių pabėgėlių teisėmis, dabar Rusija lauzo metų metais priimtus tarptautinių santykių dėsnius, lygiai kaip kad naciai vertė kapituliuosius Franciją išduoti jų politinius pabėgėlius.

PERKUNAS APDAUŽĖ 2 BAZNYCIAS

Pereitą savaitę, liepos 10 d., per Bostoną perėjo smarki liutis su perkunija. So. Bostone, ant Dorchester Av. perkunas trenkė gatvėkarį su žmonėmis, o prie Dorchester streeito kirtu bažnyčią ir suskaldė jos bokštą. Kitas Dievo namas buvo apardytas Lynne, netoli nuo Bostono.

Be to dar perkunas spyrė trijų aukštų namą, 7 Parker St., So. Bostone. Bet iš žmonių niekas nebuvo užgautas. Net gatvėkaryje, kuris buvo sausakimšai prisigrudęs žmonėmis, niekas nenukentėjo, nors motorą žaibas visiškai išdegino ir gatvėkarį reikėjo traukte traukti į Andrew Square stotį.

KINŲ SOVIETŲ DERYBŲ PERTRAUKTOS

Kinijos ministerių pirmininkas T. V. Soong apleido Maskvą. Jo derybos su Stalinu dėl kinų-sovietų sutarties atidėtos vėlesniam laikui. Skelbiama kad iki šiol Maskvos derybose priėta prie "platus susitarimo," bet derybos nebaigtos.

APŽVALGA

DĖL "TRIJŲ DIDŽIULIŲ" KONFERENCIJOS

Potsdame renkasi Trys Didieji svarstyti labai svarbių klausimų. "Naujienos" ta proga sako:

"Šita konferencija bus, tur but, svarbiausia iš visų tarptautinių sueigų nuo karo pradžios. Ji bus svarbesnė už San Francisco konferenciją, Teheraną ir Jaltą. Jei teks nustatyti santykius tarp trijų didžiųjų valstybių, laimėjusių karą Europoje, ir išspręsti pagrindinius Europos ateities klausimus. Tikrumoje ji bus pirmoji po šio karo taikos konferencija.

"Galima neabejoti, kad šiam 'trijų didžiųjų' pasikalbėjime nebus aplenktos ir Baltijos valstybės — Lietuvos, Latvijos ir Estijos problemos. Galimas daiktas, kad Berlyno priemietysje bus nulemtas jų likimas.

"Viena, ko reikia bijoti, tai — kad vėl nepasikartotų Teheranas ir Jalta, kur Amerikos atstovai tenkinosi gražiai skambančių demokratiškas principų kartojimu, bet kone visose klausimuose, kurie liečia realių jėgų paskirstymą, darė nuolaidas sovietų imperializmui.

Jei Amerika ir Anglija ir vėl nusileistų Rusijai, tai būtų katastrofa visai Europai. "Naujienos" kviečia Ameriką "kalbėti už demokratiją" ir Amerika gali tą padaryti:

"Amerika nėra subankrutavusi fiziškai. Priešingai, ji šiandien yra didžiausia pasaulyje valstybė! Visi iš jos laukia pagalbos, o jai iš niekur pagalbos prašyti nereikia. Tai kodėl gi ji turėtų kapituliuoti moraliskai ir politiskai prieš diktatūrą, kuri nedrįsta net parodyti, kas dedasi jos šalyje, ir kuri sugeba valdyti savo "piliėčius" tiktai kruvino teroro priemonėmis?"

DIDŽIŲJŲ TRIJŲ JĖGŲ SANTYKIS

"Soc. Vjestnik" apskaičiuoja jėgų santykį tarp "didžiųjų trijų" galybių. Kai "dideli" susėda prie stalo, jie žiuri ne tik į savo partnerius, bet ir į užpakali, kokios jėgos už jų stovi. Sovietų armija dabar neva demobilizuojama, bet vežio žingsniu. Per metus laiko iš 500-700 raudonosios armijos divizijų bus paleista namo, palaiptu, apie 78%. Bus paleisti tik senesni kareiviai. "S. V." sako:

"Raudonoji armija išlaikoma mažiausiai bent vieniems metams be jokio sumažinimo. Manevrai ir apmokymai bus tęsiami. Aviacija, atsilikusi nuo kitų ginklų rūšių, neabejojama bus sustiprinta. Karo dirbtuvės turės ne tik tęsti karo gamybą, bet turės užpildyti ir nebeužbaugamą medžiagą iš Lend-Lease."

Raudonoji armija ginkluojasi, stiprinasi. Karo pramonė rusų okupuotoj Vokietijoje, Čekoslovakijoje, Lenkijoje ir Jugoslavijoje įtraukiama į rusišką karo mašiną. Lenkijos ir kitų "draugingai" suvalgytų šalių vyrų pajėga traukiama į armiją. Po metų Rusijos karo galybė bus padidėjusi. Tuo tarpu Amerika ir Anglija ištraukia savo jėgas iš Europos. Dabartiniu laiku prieš rusų armiją stovi:

"Beveik 4 milijonai amerikiečių kareivių, pustrėčio milijono anglų, 300,000 lenkų ir, galimas daiktas, francūzų armija. Visi tie kareiviai puikiai

ginkluoti naujaisiais ginklais."

Po metų vaizdas pasikeis ir tada Rusijai ateis laikas siekti naujų laimėjimų Europoje. Todėl Potsdame rusiškas imperializmas tenkinsis tuo, ką jis jau gavo: butent, Europos rytų plokštai su 140 milijonų žmonių!

Bet ar "tenkinsis" tuo Vakarų sąjungininkai? Šiandien jie yra galingi ir todėl galėtų paprašyti rusus atitraukti savo armijas ir NKVD žandarmeriją iš sąjungininkų kraštų, Lenkijos ir Jugoslavijos, ir įvesti bendrą ginkluotą kontrolę kituose Rytų Europos kraštuose. Ar jie tą padarys? Iš to matysime, ar Chamberlain lietsargis jau išėjo iš mados, ar jis ir vėl yra mūsų laikų "demokratiška" vėliava.

KĄ IRODO PABĖGELIAI?

Komunistai sako, kad tukstančiai lietuvių, kurie bėgo nuo bolševikų Vokietiją ar kur kitur, yra fašistai, pronaciai ir kitokie Hitlerio pastumdėliai. Bet tikrenybėje yra kitaip. Naujienos tuo reikalu sako, kad kiekvienas pabėgėlis tai

"apkaltinimas prieš Rusijos sovietų diktatūrą, prieš Stalino gaujų žiaurumą, prieš jo kruviną smurto politiką, Lietuvos ir kitų Baltijos tautų atvilgiu."

Nuo amerikiečių ar anglų lietuviui nebėgtų, bet nuo rusų bolševikų žmonės bėga, kaip nuo pavietrės. Žmonės kalti, ar ta pavietrė kalta?

GROBIMO IR VEIDMAIVIMO PAVYZDYS

Kalbėdama apie Lenkijos nepriklausomybės galą ir aliantų išdavystę, Brooklyno "Amerika" sako:

"Lenkijos likimo sprendimas turėjo būti demokratijai, sąžinės ir laisvės principų išbandymas. Faktai parodė, kad šiandieninio pasaulio galimuose tos sąžinės pasilikimo negada. "Toji sąžinė virto melu, apgaulės ir smurto motina: rašo gražius žodžius apie laisvę ir tautų lygybę naujuosna čarteriuosna, o leidžia ištu kraštų pavergimą ir naikinimą."

PLĖSIKAVIMAS—RUSŲ SPECIALYBĖ

Amerikos spauda dabar daug rašo apie rusų grobimus ir plėšimus okupuotose srityse. Pittsburgho "Lietuvių Zinios" delto sako:

"Ko čia stebėtis, kad rusų kariai plėšikauja prieš sostinę Berlyne. Jie panašiai 1939 metų rudenį elgėsi su draugingo krašto Lietuvos sostinės Vilniaus gyventojais.

"1939 metais spalį 29 ir 30 dienomis, Lietuvos kariuomenė žygiuojant į Vėlnių, visais to krašto keliais dar tebevažiavo raudonarmiečių trokai prikrauti išplėsto turto. Rusų kareiviai tada savo trokauose vežėsi Rusijon ne tik krautuvių išplėstas prekes, bet ir iš gyventojų atimtas lovas ir nulupinėtus gyvenamų namų durų užraktus."

REMIJA DARBUS DĖL LIETUVOS

N. Y. Liet. Tarybos laikinas išdin. P. Bajoras prišiumtė A. Liet. Inf. Centrui \$200. Tai N. Y. ir N. J. Lietuvių Draugijų konf. auka.

Paimtas nelaisvėn japonas Okinawos saloj šaukia per magnetofoną į saviškius, pasislėpusius urvuose, kad jie pasiduotų amerikiečiams, nes amerikiečiai duoda gerai valgyti ir gerai elgiasi. Ir šimtai japonų, išlindę iš urvų, pasidavė. Okinava jau užkariauta.

Potsdamo Dvasia

Potsdamas (tariasi Poedam) yra nedidelis miestas netoli nuo Berlyno, Brandenburgo provincijoje. Taikos laiku Potsdamas turėjo 60,000 gyventojų. Turistai, kurie lankydavo Vokietijos sostinę, retai užmiršdavo aplankyti "vokišką Versalį," kaip Potsdamas kartais buvo vadinamas. Potsdame buvo daug kas apžiūrinėti.

Potsdamo širdis yra garazono bažnyčia. Potsdamo pažiūra yra išdidus karališki rūmai, pastatyti pamėgdžijant puošniuosius Versalio rumus. Netoli karaliaus rūmų yra gražus parkas, o jame mažas palocius, vadinamas francūzišku vardu "Sans-Souci," kas reiškia "Be Rupescio." Potsdame taikos laiku turistai apžiūrinėdavo prūsų karaliaus Fridricho Didžiojo įvairius palikimus: jo biblioteką, fleitą, jo rasti rinkinį, jo paveikslus ir kitus daiktus. Pasivaikščiojęs po rumus ir Sans-Souci turistai turėjo gauti įspūdžio, kad karalius Fridrichas Antrasis, vadinamas Didžiuoju, buvo "karalius filosofas," apšviestas monarchas, žmonių ir žmonių geradaris.

Išėjus toliau į parką pakeleivis užtikdavo seną vėjinį maluną. Nei iš šio, nei iš to, karaliaus puikiam parke stovi nutriušęs vėjinis malunas, tikras žiurkių lizdas. Jei turistas sustodavo prie to maluno, prie jo tuoj prieidavo vadovas ir, neprasytas, paaiškindavo maluno istoriją. Buvo taip: Malunas senai stovėjo toje vietoje; seniau negu karalius parką tiesė ir rumus statė. Kai karalius pradėjo rumus budavoti ir parkui vietą lyginti, jis įsakė savo valdininkams išpirkti tą maluną ir vietą, kur jis stovi. Bet maluninkas atsisakė parduoti. Tada karalius pasišaukė pas save maluninką ir sako jam:

"Girdėjau nenori man parduoti savo maluną. —Ne, maluno parduoti nenoriu. —O ar žinai, kad aš iš tavęs galiu atimti tą maluną ir tave patį įmesti į kalėjimą?"

"Nugi ne! Yra dar Berlyne teismas, kurs neleis to padaryti."

Karaliui baisiai patikęs maluninko pasitikėjimas karališku teismu Berlyne ir jis paliko tą aptriušusį maluną stovėti savo parko kraštyje. Ten jis stovėjo iki dabartinio laiko. Reikia tikėtis, kad dabar anglų ar amerikiečių bombos, arba gal rusų granatos išnešioja tą veidmainystės paminklą į šipulius. Geresnį taikinį bombai vargu but galima sugalvoti...

Volterio aštri plunksna "Frico" maluną jamžino puikiose eilėse, kurios baigiasi šitaip: "Toks yra valdovo žaismas: jis gerbia maluną ir vagia visą provinciją."

Jei Potsdamo lankytojas nesitenkino apžiūrėjęs rumus ir parką, jis galėjo matyti ir tikrąjį, neveidmainišką ir "sukultūrintą" Potsdamą. Tik paėjus kelius blokus nuo karaliaus rūmų, ten galima buvo užtikti ilgas eiles ir "istorinių" ir visai modernių kazarnių, bei kitokių kariškų pastatų. Potsdamas buvo Prusijos militarizmo centras, jo smegenys. Ten Prūsų Fridrichai ir Vilhelmai driliavo ir muštavojo savo kareivius. Iš ten pakilo armijos, kurios krauju ir geležimi rašė Europos istoriją. "Karas yra Prusijos nacionalinė industrija," sakė vienas žinovas, o tos "industrijos" centras buvo Potsdamas. Karas, grobimas, pavergimas ir naikinimas silpnesnių tautų ir kaimynų, toki buvo "Potsdamo dvasia." Gudresnieji prūsų karaliai militaristai, kaip Fridrichas Antrasis, ta "dvasią" veidmainiškai išpuošdavo visokiomis dorybėmis. Jie "gerbė maluną ir vogė provincijas." Propaganda ne šiandien yra išgalvota.

Dabar prūsų militarizmas guli patiestas, jo karo mašina sudaužyta. Bet "Potsdamo dvasia" ir nemano mirti. Ji persikėlė į pergalėtojų eiles. Rusijos totalitarinė diktatūra vagia ne tik "vieną provinciją," bet ištisas tautas, o propagandos "maluną" ji suka neblogiau, kaip Fricas ir Gebelsas. Kiti pergalėtojai irgi nesigaili gražių žodžių "malunui" pagerbti. Jie šneka apie "kurturias laisves," bet mišlja apie oro bazes, naftos šaltinius, strategines pozicijas ir įtakų sferas. Jie skelbia charterius, bet gyvenime gaunasi kartuvės.

Didžiausias "Potsdamo dvasios" čempionas pergalėtojų eilėse yra Rusijos diktatūros režimas. Jis daugiausiai stato ir propagandos "malunų": Generalissimo Stalinas, kada jis ištisus kraštus vagia — jis juos "vaduoja"; kada jis žmones žudo — jis "demokratizuoja"; kada jis įjungia užkariatus žemės ir Rusija, jis "duoda nepriklausomybę."

Trys Didieji, susirinkę prie Fridricho Didžiojo mumijos, parodys pasauliui, ar mes artimiausioje ateityje gyvensime Potsdamo dvasia, ar turėsime vilties geresnio, žmoniškesnio ir nors truputį teisingesnio pasaulio.

J. Dauginis.

Kas Savaitė

Devyni karo metai Kinijoje Tie "graudų verksmai"

Tai buvo 1936 metų liepos septintą, pirm devynių metų. Tą dieną Japonija pradėjo karą prieš Kiniją.

Tuomet daugelis manė, kad silpna Kinija nepajėgs atsilaikyti prieš gerai apginkluotą Japoniją. Japonai užėmė visas kinų strategines pozicijas ir darė ką norėjo.

Nežiūrint to, kad Kinija buvo silpna, kad kinai negavo kiek rimtesnės pagalbos iš aliantų, jie stipriai laikėsi, nepasidavė tekantios saulės krašto agresoriams.

Šiandien kinų padėtis yra kur kas geresnė. Greta Kinijos stovi galinga Amerika; japonų miestai verčiamų ir griuvėsių ir nuodegulių aptari. Reikšmingą pranešimą tuo reikalu padarė Plk. Lt. V. R. Paravicini, atbėgėliams tvarkyti ryšio karininkų skyriaus viršininkas. Tarp kitko Plk. Paravicini pareiškė: Karo nusikaltėlius išskyrus, niekas iš atbėgėlių ar deportuotųjų nebus prievarta repatriuojamas. Automatiškai bus repatriuojami vien rusai.

Tas liečia ir ukrainiečius. Teritorinės kilmės žvilgsniu vadovaujamas priekarinėmis sienomis, neatsizvelgdami į Jaltos konferencijoje padarytus nutarimus.

Iki Taikos Konferencijos, nepripažįstama ir taip vadinamos Kurzono Linijos. Vadinasi, anapus Kurzono Linijos gimę asmenys bus registruojami pagal jų pačių pareikštą valstybinę priklausomybę.

Tas pats liečia lietuvius, latvius ir estus. Tuo budu, po 3-4 mėnesių, okupuotoje Vokietijoje, liks vien nenorientieji grįžti.

Be to, Plk. Paravicini pareiškė, kad šiuo metu (vadinasi gegužės pabaigoje) rytuose esančios atbėgėlių stovyklos keliamos ir nuolatines amerikiečių-anglų okupacines sritis, ir kad Vyriausioji Sąjungininkų būstinė ruošia didelį planą tiems atbėgėliams darbu aprūpinti. Iš to pat pranešimo paaiškėjo, kad atbėgėlių likimui galutinai spresti yra įsteigtas Tarptautinis Asmenims be Pilietybės Karaliaus Komitetas.

Kiek tas liečia lietuvius, LAIC laiko reikalingu pastebėti:

a) Lietuvos teritorinė priklausomybė, matomai, skaitoma Lietuva iki hitlerinės agresijos pradžios (iki Austrijos užgrobumo), t. y. Lietuvos valstybės ribos su Klaipėdos kraštu, bet be Vilniaus.

b) Valstybinės priklausomybės pareiškimas anaiplo dar nereiškia, kad atbėgėliai prieš jų norą bus grąžinami;

c) Pranešime minimi stovyklų kilmėjimai ir galutinas anglų-amerikiečių okupacijos sritis, matomai, tampa riai rišasi su dabartiniu metu Vokietijoje baigiamais vykdyti okupacinių sričių pertvarkymais ir kariuomenių judėjimais.

d) Plk. Lt. Paravicini pareiškė, kad šiuo metu Berlyno konferencija nebutų liudnas tęsinys Jaltos darytų nuolaidų.

Komunistų "Vilnis" skundžiasi, kad Amalgameitų unijos lietuvių lokalo skyrius Chicagoje neprisideda prie Lietuvos išdavikų. Priešingai, jis remia kovą už nepriklausomą ir demokratine Lietuvą.

Viename skyriaus susirinkime pirmininkas atėmęs balsą komunistų taradaikai Butvilui, bet jisai da spėjęs "paaiškinti," koks skirtumas tarp "liaudies valdžios ir smetoninių-profasištinųjų grupių."

Kitais žodžiais, "draugas" Butvila da spėjo išplusti demokratinės Lietuvos šalininkus.

Chicago lietuvių kriaučių skyrius senai apsisvaldė nuo Maskvos pakalikų. Nuo laužų; Japonijai grėsia aliantų invazija.

Nėra svarbu, kaip ilgai Japonija pajėgs kariuoti. Svarbu tai, kad devyni kraujo ir asarų metai bus pavainikuoti didinga pergale ir kinai atgaus savo laisvę.

Voljeviški "laisvintojai" Vienas Amerikos korespondentas, Jack Bell, davė šurpų vaizdą iš bolševikų šeiminkavimo tose srityse, kurias okupavo raudonoji armija. Bel sako:

"Po karo priedanga rusų gaujos grobė maista, gyvulius ir mašineriją. Kur tik jie atėjo, jie viską šlavė. O dabar tose šalyse žmonės nedirba, kadangi nėra grūdų sėklai, nėra įrankių laukams dirbti, nėra gyvulių nei mašinų plugams ir kermamoms mašinoms traukti."

Tai šitaip bolševikai "laisvina" okupuotų šalių žmones: atiminėja maistą, gyvulius, mašineriją — pilniausia laisvė mirti badu!

Mussolinio našlė gyva Vienas Associated Press korespondentas šiomis dienomis turėjo progos matyti buvusio Italijos diktatoriaus Mussolinio žmoną. Ji randasi vienoj italų stovykloje, kartu su sunumi ir dukterimi.

Buvusio diktatoriaus žmona sako, kad už fašizmo agresijas reikia kaltinti ne tik Mussolini, bet ir kitus, ypač karalių Emanuelį ir Badoglio.

Kokia čia paslaptis? Ne tik Italijai, ir kitų tautų žmonėms taitai buvo žinoma senai!

Jiems nėra paslaptis ir tai, kad jei ne Londono ir Washingtono "itakos," Italija senai būtų atsikračius karaliaus sosto.

Ar bus nauja Jalta? Potsdame eina "trijų didžiųjų" konferencija. Rusijos diktatorius vėl tariasi su Amerikos ir Anglijos vadais.

Nedera spėlioti, ko duos ši konferencija. Aišku tiek, kad rusų diktatūros režimas turi vilko apetitų ir bandys juos tenkinti.

Jei tikėt Associated Press žinių agentūros pranešimu, be kitko aliantai reikalaus atidaryti kelius į rytų Europą, kartu ir Lietuvą.

Maskva tačiau savinasi Lietuvą, Latviją ir Estiją. Ar Churchill ir Truman turės noro pasakyti, kad Pabaltijo valstybės nėra Stalino savastis?

Lietuvį šis klausimas labai įdomauja. Jam yra daugiau, negu svarbu, kad Berlyno konferencija nebutų liudnas tęsinys Jaltos darytų nuolaidų.

St. Strazdas.

KAS NIEKO NEVEIKIA TO NIEKAS NEPEIKIA

AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

KAS SKAITO, RAŠO TAS DUONOS NEPRASO

Hollywoodo padangėj kyla lietuviška žvaigždė

Rašo prof. V. Bacevičius

Šių metų liepos 30 d. bus Hollywoodo originališkos krikščynos lietuviškos filmų artistės Viola Mae.

Jos motina, ponija Julia Swyt yra "Keleivio" skaitytojams žinoma kaip gabi poetė, pasirašanti savo paanelės pavardę: Julė Gudinaite.

Viola Mae, kuri turėdama 7 ir 8 metus buvo pagarsėjusi Hollywood'e kaip lietuviškieji Shirley Temple, šiandien turi jau 12 metų.

Nors ji gimus gegužės 21 d., bet gimtadieniui paminėti ji rengia dabar didelį pokilį, kurį pavadino krikščynomis, nes ji atsigabena tai dienai koncertinį pianą iš pačio New Yorko ir kviečia mane tą pianą pakrikščinti. Nors greičiausiai pianą teks man krikščinti oro bangomis, nes važiuoti į pokilį negalėsiu dėl turimų pareigų New York'e, tačiau sumanytu krikščynų autore noriu pagerbti šiuo informaciniu straipsniu.

Panašiai kaip Shirley Temple, mūsų Viola Mae susikontaktavo su filmu kompanija, kad ji tės Hollywoodo Akademijoj mokslus, kuriuos pajūgus vėl grįš į aktoringą darbą, tai yra vėl rodysis ekrane; tik jau ne kaip stebuklingas vaikas, bet kaip subrendusi žvaigždutė.

Ta pati mergaitė, apie kurią Los Angeles ir Hollywoodo spauda rašė, kad ji stebina savo talentu režisierius, aktorius ir kritikus, ir vadino ją genijum, ta pati mergaitė stebina toliau savo mokytojus. Štai, paklausykite, ką rašo Hollywoodo Akademijos francūzų kalbos mokytoja, p-lė Louise W. Colombet:

"Viola Swyt yra nepaprastos inteligencijos. Lengvumas, su koku ji nugali studijuojamus dalykus, stebina visus Akademijos profesorius. Violos stebėtinis talentas bus įvertintas."

Kitaip sakant, lietuviška žvaigždė spindi ne tik ekrane, bet ir mokyklos suoloje. Be privalomų mokslų, ir lotynų bei francūzų kalbų, ji mokina toj akademijoj muzikos. Viola daro tokią pažangą piano skambiniame, kad jau šiandien ji galvoja patapti koncertine pianiste.

Girdėjote apie filmų artistes, kurios tuo pačiu metu buvo aktorėm ir dainininkėm arba aktorėm ir šokėjom, bet dar nebuvote girdėję apie filmų artistę—aktore ir koncertinę pianistę. Viola tad bus pirmoji Hollywoodo istorijoj tos rusišės žvaigždė. Ji jau dalyvauja viešose koncertuose, skambindama klasiškų kurinūs.

Mano nelengvus Lietuvius šokius ji taip pat jau gerai skambina.

Mūsų Viola lietuviškai gražiai kalba, rašo ir dainuoja.

nuoja. Vis tai nuojelnas jos išlavintos motinos.

Paveldėtas nuo motinos Violos talentas pasiekė labai aukštą laipsnį.

Retai pasitaiko, kad 12 metų mergaitė turėtų suaugusio inteligentiško žmogaus protą. Dar rečiau pasitaiko, kad studentas "užbėgtų mokslui už akių," bet štai klausykite, ką sako Hollywoodo kritikai apie Viola kaip artistę:

"Jaunametė Viola Mae žino intuityviai ir iš prigimties visą tą, ką kiti artistai turi pasiekti ilgai ir sunkiai studijuodami."

Ji gimė artiste-aktore; jai vaidybinis menas yra taip naturalus ir suprantamas dalykas, kaip lakstinčiai giedojimas.

Iš genijų kuriamų veikalu yra tveriamos teorijos. Genijų interpretacinis arba atkuriamasis menas, kaip šiuo atveju vaidybinis menas, duoda galimybę teoretikams ir pedagogams patikrinti savo dėstomasias sistemas. Genijaus nepadarysi, nes genijus gimsta. Bet gamta mėgsta sposus. Ji neperspėja žmonijos, kur genijus gimt, kurioj bakažėj ims savo pradžia žmonijos dvasinis deimantas, sakyčiau, smegenų ir jausmų mazgas. Talentų pasitaiko vienas iš tukstančių, tačiau genijų — vienas iš milijonų žmonių. Kodėl taip retai? Čia gamtos reikalas.

Mes turime išmokyti vertinti ir gerbti tuos retus genijus, nes jų pašaukimas ir nuveikiami darbai duoda neįkainuojamą naudą žmogui, kuri taip dažnai, negalėdama ir nenorėdama prisitaikyti prie skirtingo genijaus galvojimo, nuskrandžia jį savo nežinojimu.

Dažniausiai genijai apleidžia pasaulį apsvylę žmoneimis, dėl kurių kurė, o pastarieji kelia padangę genijų, kuomet jis jau žemėi pusta.

Nekartokim senų klaidų; mokinkimės iš istorijos lapų; pagerbkime ne mirusius, bet gyvus genijus.

Viola Mae dar tik tekanti žvaigždė, tad ji dar nežino nusivylimo ir jusų reikalas, mieli tautiečiai yra, kad ji nusivylimo nepažintu.

Šią darbščią ir spindinčią žvaigždutę galime šiandien prilyginti prie žavingos sprogstancios rožės.

MANCHESTER, CONN.

Aš gyvenu ant ukio Wappinge. Vieną gražią sekmadienio dieną draugas mane pavadino važiuoti į Manchesterį, pažiūrėti lietuvių svetainę.

Nuvažiuovom prie svetainės. Gatvė ne ilga, gal kokios penkios stubos gyventojų. Labai keistai atrodo, kad lietuvių svetainė vienoj gatvės pusėj, o kitoj lenkų bažnyčia ir tiesiai skersai gatvės, durys su durimis.

Lipame laiptais į svetainę. Šokių svetainė gana gera iš lauko ir iš vidaus, bet gal reikėtų daugiau prižiūros. Šokių svetainės grindys nudevėtos, dulkių visur pilna, yra steičius ir tas apdulkejės.

Pradėjus žmonėms rinktis į svetainę, mano draugas pasilikio mingauti, o aš nuėjau į žemutinę svetainę, kur radau keletą moterų su vyrais geriant alų. Pamilslėjau sau, tie lietuviai Manchesterij turi giliuką: viskas sekmadieniais užda-

ryta, niekur negalima gauti išsigerti, o čia lietuvių svetainėj jie sau geria ką nori. Ant sienos pakabintas sąrašas lietuvių išėjusių į Dėdės Samo armiją, bet tos pavardės labai suamerikointos, kitų visai ir neatspėtum, ar jie lietuviai, ar ne.

Iš apatinės svetainės durys eina į klubą. Įėjau ten pažiūrėti. Vyru ir moterų prisėdė už stalų, geria ir koziriuoja. Pasiemiau ir aš buteliuką alaus ir atsisėdau prie staliuko vienas, o prie kito staliuko sėdėjo du vyrai, lietuviškai šneka ir ginčijasi: vienas stoja už Lietuvą, o kitas už Rusiją. Aš pamilslėjau sau, kaip tas rusas išmoko lietuviškai šnekti. Kad jis rusas, aš visai neabejojau, nes jis agituoja už Rusiją. Tas rusas sako į lietuvi: "Jūs visada peikiate Rusiją, o Rusija atėmė Vilnių iš lenkų ir atidavė Lietuvai." I ką lietuvis atsiliepia: "Vilnių atidavė, bet visą Lietuvą sau pasiėmė." Rusas sako, kad Rusija davė lietuviams balsuoti ir lietuviui nubalsavo, kaip jie norėjo.

Lietuvis į tai atsiliepia, kad Rusijos agentai davė lietuviams balsavimo bilietus, o ant tų bilietų buvo išdrukavotas Paleckio vardas ir agentai įsakė balsuoti už Paleckį, bo jei ne, tai grąsino Sibiru ar sušaudymu.

Rusas sako: "Jūs visada Rusiją peikiate ir ginčijate. Žiūrėkite ir dabar rusai išvarė vokiečius iš Lietuvos ir Lietuva vėl laisva nuo nacijų."

Lietuvis sako, kad tai ne Rusija sumušė vokiečius, bet Amerika. Jei ne Amerika, tai vokiečiai būtų visą Rusiją paėmę. Bet lietu-

viams nereikalingi nei rusų raudonieji, nei vokiečių rudiėji. Lietuva nori ir turi būti laisva nuo visų diktatorių...

Ilgiau negalėjau klausytis to cinočo tarp lietuvių ir rusų, kurs kažin kokiū būdu čia Manchesterij išmoko kalbėti lietuviškai su džiukišku akcentu. Sutrukė man klausytis tą ginčą kozirinkai, kurie susėdo prie mano stalo. Aš atsikeliau, apsidairiau, bet niekur nesimatė nei knygu, nei laikraščių. Tik ant vieno stalo pastebėjau Laisvę, seną, supurintą ir alumi sulieta.

Man besidairant atėjo mano draugas. Išgerėm dar po buteliuką, bet alus čia nepigūs.

Manchesterio apylinkėjė ukininukų gyvenamos vietos, kai" Buckland, Wappinge, So. Windsor ir k. kolonijos vadinas Connecticut Valley. Ukininukai čia daugiausiai augina tabaką ir bulves. Seni ukininukai gerai gyvena. Per pirmą pasaulinį karą tabaka buvo labai brangi, tai ir ukininkams buvo gerai. Bet tie, katrie nusipirko ukius keli metai atgal, tiems sunkiau gyventi. Ant tabako dabar uždėtos lubos, darbininkų sunku pasisamdyti. Prisieina dirbti ir dieną ir naktį. Yra nemažai ir lietuvių ukininukų. Kai kurie skurdžiai gyvena.

Lietuviai ukininukai neorganizuoti ir daugiausiai katalikai. Senosios kartos lietuvių daugiausiai prigulėjo prie sv. Jono Evangelistų draugijos Hartforde, kurie priklauso prie Hartfordo lietuviško klubo, o keletas prie SLA kuopos Manchesterij.

Kitą sykį parašysiu apie lietuvių darbininkų gyvenimą Hartforde.

Wappinge Ukinkas.

EXTRA!

Lietuvai Remti Draugijos valdybos ir komisijų posėdis bus liepos 22 d., šį sekmadienį, 1 val. popiet. Lietuvių Piliiečių Klubo svetainėje, 12 Vernon St., Worcester. Butinai dalyvaukite!

JUOZAS JANUSKEVICIUS

Atrintinis mirusiam mano mylimam vyruui ir mūsų brangiam tėveliui, Juozui Januskevičiui

Mielasis, jau trys metai kaip mus palikai. Bet mūsų liudėsis ir širdies skausmas dėl tavo mirties yra ir šiandien pas mus ir jis bus visada.

Mes matome daug daiktelių, tavo paliktų; matom sukrautas į knygyną ir sudėtas įvairiais pašaliais tavo knygas, kurias tu taip mėgai skaityti; matom tavo pasodytus medelius, kuriere atėjus pavasariui sulapojo ir sužydo, o kai kurie jau ir vaisių davė.

Taipgi sužydo daug gėlių tavo pasodytų. Pažvelgi į tą viską negalim mes tavęs pamiršti, mielasis, ir niekada nepamiršim.

Mes atlankom tave ko dažniausiai ir puošiam tavo kapą ir paminklą ko gražiausiai. Tarpe gėlių žaliuoja mūsų tautos gerbiama gėlė RUTA, kurią tu taip labai mylėjai.

Ilsėkis ramiai, mielasis ir brangiausias, tarpe tų gėlių iki mes pas tave ateisime.

Zmona Magdalena ir visa šeima.

PHILADELPHIJOS PASTABOS.

Iš Ščeslyvos Smerties Muzikos Susaidės

Visų pirmą praboėykite už padarytą mažą misteiką pereitą kartą. Pranešiau, kad mūsų piniginės lėšos randasi pilnam parietke, bet dabar išklauses knygu inspekšino raportą kvartelnam mingingame matau, kad naujam uredui užėmus vietą, kol kas dar yra daug darbo, kol tos knygos bus suparietkavotos.

Mūsų susaidėj dabar galima matyti, kaip mūsų organizuoti komunistėliai varo savo mašiną ir propagandą, kad pilnai paimti ją į savo rankas. Jie seka jų principą, kad reikia kartoti jų melagystes tiek daug kartų visais būdais ir iš visų pusių per ilgą laiką, kol žmonės manys, jog tai yra teisybė. Įsilaužė apie tuziną ir muzikos vežimą, jie pradeda viską versti savaip.

Klausykite, kokius pamokslus tie komunistėliai mum duoda: "Pamirškite apie nepriklausomą Lietuvą, ji nebesugrįš." Vienas reporteris pridėda: "Ji dabar išlaisvinta iš smetonacių-fasistų. Jų veislė supus ir išdžius. Štalinis jiems užfiks, jei ne Sibire, tai Lietuvoj, nežiurint, kur jie rasis. Keturiolikta Tarybinė Respublika gyvuos." Kitas tuoj įneša, kad dabar reikia suręngti kokią pramogėlę ir pelną panaudoti aprėdymui ir apdengimui Lietuvos vaikučių. "Jiems tik reikia šiųsių ir drabužių, ir rusišku lementorių, nes valgyt jiems Štalinus privežė plenti."

Taip tikrina mūsų persikrikščinties načalnikas. Nariai nesupranta, iš kur toks razumas atsirado pas tą

penterį. Kitas narys klausia, kodėl visą amerikanską porciapsą siunčia lendlease į Maskvą, jei ten plenti yra valgyt? Toliaus Lietuva visados priaugina daug kliaulių ir su rusų viešpatavimu turėtų tu gyvulių te netrukuti. Ant to memberiai nutarė didžiama balsų nuparemti rusišką lietuvių rojų, nors ir pridengtą vaikučių jelpimu. Kitą sykį reikės patikrinti balsų skaitymą, nes čia pasirodė tikra komunistiška makliorystė.

Pabaigus tą klausimą, komunistai paduko. Vienas iš načalstvos iškalė nežmoniška pripotka, arba ką darysime su laikraščiu Keleiviu, kuris per kelis mėnesius aprašo klubo mingingus. Ačiu ponui Dievui, kad pisorius savo balsą surado, nes kaip protokola skaito, tai negalima jo girdėti už pirmos eilės, bet šiame klausime išrėžė spyčių penkiojliką minučių, kad net sienos drebujo. Ką daugiau jis kalba, tuo daugiau jojų pas memberius. Jam nepatinka, kad mūsų pirmininkas gauna fry advertizementą. Jei memberiai nori jį už prezidentą ir jį išrinko, tai memberių valia. Ką darysi! Tai kam čia spręstis! Toliaus jis aiškina, kad mūsų prezidentas fain vyras. Jis dažnai ateina į klubą, savo frentus pasikviečia ir taip daro gerą biznį klubui. Tai ko daugiau reikia? O tas mūsų staršinas, pasidėjęs galvą ant stalo, nuduoda save, kaip koks nukankintas bei nukryžiuavutas mučelnikas. Nei žodžio negali ištart. Komunistai beargumentuodami patvirtino visą teisybę, kas Keleivy rašyta.

Ant to vieni sako, kad tą korespondentą, šalapaką, reikia išmesti iš klubo. Kitas sako, kad jis nepriklausomai prie klubo, tai kaip jį gali mesti. Aš nesuprantu dalyko ir dabar nežinau, ar aš priguliu prie klubo, ar ne? Gal aš memberis. Nieks nečekiuoja pier durų, tai ir nememberiai gali klausyti, dalyvauti ir net balsuoti mūsų mingingose. Ką darysi, jei tokia komunistų parietka mūsų susaidėj. Laisvės korespondentas sako, kad tas reporteris, koks ten supuvęs senis, greit pakratys kojas. Mažai ką jam galima padaryti. Aš nežinau apie kokį ten senį jis kalba, ba mes vien tik seniai šita klubą sutvėrėme prieš 30 metų. Namą paduodavom, skolas išmokėjom, klubas gražiai gyvavo ir daug lietuvių bei pasidaravavo. O dabar atsirado kokis ten "mandrus" žmogus ir nori muštravuoti visus, kaip koks diktatorius. Jis nieko nesutvėrė, nieko produktyvio nepadarė ir jis nori, kad seniai kojas pakratytų. Tie seniai, kurie viską padarė ir sutvėrė. Užtai, kad su mus, seniais, negali apsidirbti, tai jis sako, kad reikia sulaukti jaunimo, tada tuos senius visus iššluosim.

Po ilgos agitacijos, mingingas nutarė Keleivį neprenumeruoti. Tai tau koronė uždėta memberiams. Jau mūsų klube įsteigta septyniolikta sovietų respublika ir nevalia skaityti laikraščių, kokių norime. Bet mažai to. Memberiai man pasakė, kad žydas ant kampe Keleivį parduoda ir jis skundžiasi, kad kaip tik yra žinios iš mūsų miesto, tai ant rytojaus jau truksta Keleivis. Visi juos išganda (Nukelta į 7-tą pusl.)

Kol kas tiktai sauja...

BET ATEITY BUS DAUGIAU

GEREJANT KARO REIKALAMS, pagerės ir telefono reikalai tiems, kurie jo laukia.

Vis dėlto patenkinti visas aplikacijas reikės daug medžiagos, todėl gal reikės da palaukti: bet mes dirbam, kad ta laiką sutrumpinti.

Veik per tris metus visas telefono įrengimas, kokį galėjom pagaminti, buvo paimtas karo reikalams; tik dabar pradėjom gaminti naujus telefonus civiliams. Bet tai yra tiktai ženklas, kad padėtis gerėja, nes sauja įrankių negali visų reikalavimų patenkinti.

Daugiau da negu instrumentai mums reikalingas centralinių ofisų įrengimas, kurio negalima taip greit pagaminti. Ir tai da ne viskas. Kai tas įrengimas bus pagamintas, reikės da daugiau laiko iki jis bus įstatytas.

Taipgi mes vis da negalim pasakyti, kada tikrai galėsim visiems įvest naują telefono tarnavimą. Galim pasakyti tik tiek, kad padėtis gerėja.

NEW ENGLAND TELEPHONE & TELEGRAPH CO.

WORCESTER, MASS.

CHESTNEY'S CANTEN

VIETA MALONI IR SILTA

Visokių Gėrimų, Alaus, gardžiai pagamintų Valgių ir Uikandžių

Čia gaunama ir "Keleivis" pavieniais numeriais

90 MILLBURY STREET WORCESTER, MASS.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Sveikas, tėve!
—Jes, Maike, aš norėčiau būti sveikas, ale nežinau kaip. Jau antras mėnuo kaip negaliu solderio gauti. O be mėsos, vaike, sveikata nekokia.
—Pakentėk, tėve. Šiais laikais visas pasaulis kenčia.
—Maike, aš cerplyvas žmogus, ale vistiek zlastis paima. Ot, ir vakar nuėjau bučernėn kokį porčiapą nusipirkti, o bučeris siulo tik kiaulės vuodegą, ir ta jau nebečieta, vienas galas katės nugriaužtas. Sakau, o kur gi padėjai visą kiaulę? O jis atsako, kad kiaulė išvažiuo į Stalino rojų, tik vuodega liko. Aš pažūrėjau jam į akis ir sakau: Nebuk balamutas! Jeigu Bimba negali į Stalino karalystę dasigauti, tai kokiu spabau galėtų tenai nuvažiuoti amerikanka kieuclė, ir dagi be vuodegos?
—O ką jis atsakė?
—Jis net supyko, Maike. Sako, aš bučeris, ale ne lojaris, ir informacijų niekam neduodu. Sako, paklausk savo Maikio, gal jis tau išvirožys, kaip Amerikos kiau lės važiuoja į Stalino rojų. Taigi valuk to aš ir atėjau tavęs pasiklausti, ar tu žinai ką nors apie šitą kiau lišką emigraciją?
—Čia, tėve, nėra jokių paslapčių. Kiaulės į Rusiją nevažiuoja, bet važiuoja kiau liena.
—O kaip kiau liena gali važiuoti?
—Visai parastai, tėve. Amerikos skerdyklos supakuoja ją į skardines, su krauna į laivus — ir kiau liena plaukia per vandenyną.
—O kur ji plaukia?
—Į Rusiją.
—Kodėl vuodegos, neplaukia?
—Jos palieka Amerikoje tokiems generolams, kaip tu, tėve.
—Ar tai reikiška, kad geresnė mėsa Amerika atiduoda ruskiams, o sau palieka tik pasturgalius?
—Taip, tėve.
—Na, o ką už tai Rusija duoda Amerikai?
—Rusija atsiunčia Amerikon savo propagandos.
—O kas tai do patrova?
—Tai nėra jokia "patrova," tėve. Tai yra tokios pasakos, kurias komunistai čia platina.
—Sakai, pasakos?
—Taip, pasakos.
—Ar jos gražios?

—O kas bus tada?
—Kas bus tada, tai parodys ateitis, tėve. Aš nieko nepranašauju.
—Aš, Maike, irgi ne pranašas, ale durnas mano razumas sako, kad vainai pasibaigus Amerika turėtų sukrauti į kiauirus laivus visus komunistus ir ištarabant į Stalino rojų.
—Gali but, tėve, kad taip ir atsitiks.

Lietuvių Vargai

Mačiau nacių mušamus lietuvius, kuriems sulaužyti kaulai...

New York (LAIC)—Daugelį lietuviškųjų įstaigų ir privačių asmenų tiesiog užpludo lietuvių pabėgėlių laišakai iš Europos. Iš laišku atsispindi jų sunkūs pergyvenimai okupacijose.

"Kurį laiką prasėdėjęs kalėjime," rašo vienas, "buvau priverstas dirbti vokiečių pramonėje, o vėliau buvau policijos perduotas į vieną karišką foto laboratoriją, kaip karo belaisvis. Buvau pasmerktas mirti, bet, paskui, pavyko pabėgti."

Daugelį lietuvių kalinių naciai pėsčius varinėjo iš vienos stovyklos į kitą, iki nusilpimui.

Sumuštos lietuvaitės

Kitas lietuvis iš Europos rašo: "Viena tik galiu pasakyti: raudona ir ruda lygiai siaubu ir kruvina."

Aš savo akimis mačiau mušamus žmones; žmones, kuriems išlaužyti dantys, sulaužyti kaulai; aš mačiau ir žinau sumuštas lietuvaites, kurios nesidavė buti išniekinamos visokių stovyklų gyvulių."

Toliau, praneša apie porą jaunų lietuvių rašytojų, kurie vokiečių buvo verčiami grūdinti pielyčias kelių šimtų laipsnių temperaturoje, dirbti kitus juodžiaunius darbus, bet jų kurybinė dvasia palaužta nebuvo.

Nebėra nei bulvių

Vienas daktaras iš Bode no ežero pakrančių rašo:

"Su maistu kaskart vis sunkiau. Ypač su duona. Bulvių visai nebėra. Laukiame pagalbos... Pačiam neišėjus to kryžiaus kelio, sunku ir suprasti, koks milžiniškas, neapsakomas vargas prisilėgė mus... Kentėjome nuo bombų..."

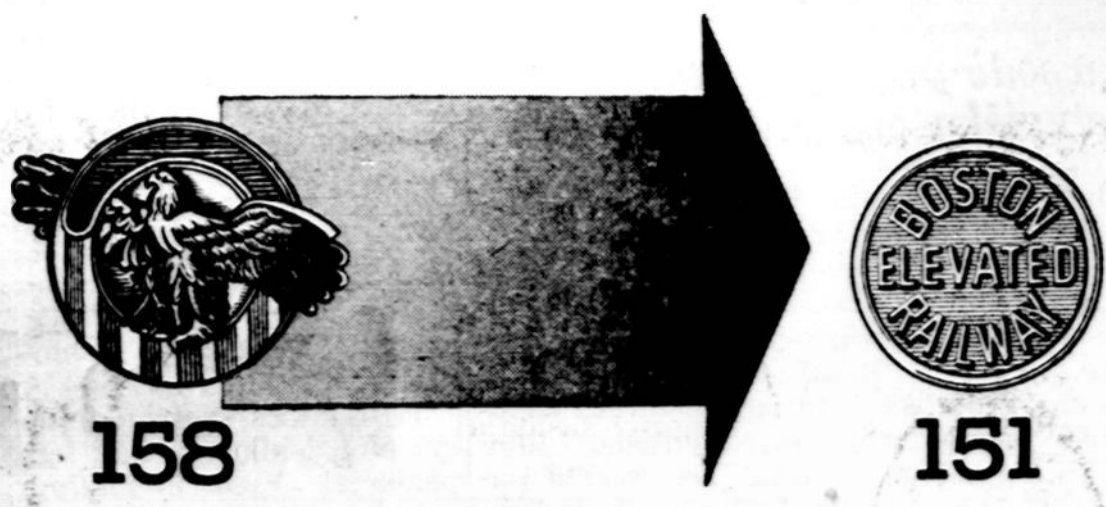
Bolševikus atsiminus

Lietuviai jokiū būdu nenori patekti į Sovietų okupuotas sritis. Viename laiške lietuvis prisimena vieno darbininko, septynetos vaikų tėvo, žodžius. Paklaustas, ką jis darytų, jei bolševikai užimtų miestą, išblyškęs atsakė: "Geriau tegu mane ir mano vaikus čia pat vietoje sušaudo, negu bolševikams atiduoda!"

Profesorius—savanoris pagalbėti tremtiniam

New York (LAIC)—Profesorius A. Senn, šveicarietis, ilgus metus dirbęs mokslinį darbą Lietuvoje, o dabar profesoriauja Pensilvanijos Universitete, patyręs apie sunkią tėvynės netekusių lietuvių padėtį, atsiuntė laišką ALT Tremtinių Reikalams Komisijai (Social Service Bureau) siūlydamas savo talką ir pagalbą. Toks profesorius atjautimas nelaimen patekusių lietuvių visų labai vertinamas.

—Na, o kas atnagradyt Amerikai, kuri išgelbėjo Rusiją nuo Hitlerio? Ar Stalinas duos jai ką nors už tai?
—Jis nieko jai neduos, nes jis nieko ir neturi. Bet jis galės prisijusti daugiau propagandos.
—Pasakyk, Maike, ar ilgai Amerika taip darys?
—Aš manau, kad ji taip darys iki nebus pabaigtas karas su Japonija.

158

151

Iš 158 Elevated tarnautojų, kurie buvo paliausoti iš karo tarnybos, 151 grįžo į senas vietas prie Boston Elevated Railway! Tikėtai 7 iš 158 grįžusių veteranų pasirinko kitokį užsiėmimą.

Boston Elevated Railway džiaugiasi tuo, kad jos tarnaujai mėgsta prie jos dirbti, ir ji sveikina grįžtančius karžygius.

Mes džiaugiamės jų grįžimu prie "EI" darbų da ir dėlto, kad daug žmogaus jėgų yra nustota, o tą nuostolį atpildyt nėra ko ir dėl padidėjusios važiuotės skubos valandomis pasirodo didelis keleivių susigrudimas. Šita karo meto kamštis gali palengvėti tik grįžtant prie darbo veteranams ir įsirašant kitiems į "Mėlynos Uniformos Tarnybą" — duoti butinę patarnavimą važinėjančiai publikai.

BOSTON ELEVATED RAILWAY

Sovietų Rusija - Pasaulio Milžinas

Rusijos gyventojų nuostoliai

Po šio karo Rusija, savo 1939 metų sienose, turės maždaug tiek pat gyventojų, kiek ji turėjo 1914 metais, prieš pirmą pasaulinį karą. Apskaiciuojama, kad Rusija per pirmą pasaulinį karą ir vėliau per pilietinį karą neteko apie 16 milijonų žmonių, iš to skaičiaus apie trečdalis žuvo pasauliniame kare, o likusieji pilietiniame kare ir nuo įvairių ligų. Apie pusantro milijono žmonių pabėgo iš Rusijos į užsienius dėl teroro.

Tuoju po plietinio karo Rusiją ištiko didelis badas. 1920-21 metais sausros Pavolgyje ir bendra krašto sutrūtė išaukė badą, nuo kurio žuvo milijonai žmonių. 1929-31 metais Rusija pergyveno naują sukrėtimą, kurs kraštui kaštavo milijonus gyvybių. Tai buvo priverstina žemės ūkio kolektyvizacija ir "panaikinimas kulokų klasės." "Kulokų," arba šiek tiek pasiturinčių ūkininkų naikinimas buvo surištas su masinėmis žmonių deportacijomis į tolimas koncentracijos stovyklas prie prievartos darbų. Mirtingumas tarpe išvežtųjų buvo labai didelis.

1932-33 metais, kolektyvizacijos pasekmėje, Rusiją vėl ištiko didelis badas, kurs ypatingai siautė Ukrainoj. Tai buvo antras, jau žmogaus ranka padarytas badas. 1918 metais Rusijoje buvo įkurtos pirmosios koncentracijos stovyklos, į kurias buvo siunčiami naujojo režimo priešininkai ir šiaip neištikimi gaivalai. Nuo 1923 metų Rusijoje pradėjo veikti didelės priverstino darbo stovyklos. Mirtingumas koncentracijos ir darbo stovyklose visada buvo ir dabar yra labai didelis.

Diktatoriškas Rusijos režimas per visus savo valdymo metus vartojo terorą prieš visokią opoziciją. Teroras siausdavo kartais griežtesnis, kartais valdžia kiek atleisdavo vadeles, bet per 28 metus diktatūros režimo Rusijos gyventojai neabejojamai nuo teroro skaudžiai nukentėjo.

Gyventojų skaičiaus keitimasis, dvejų karų rezultate ir Rusijos revoliucijos eigoje, rodo vieną Rusijos ypatybę: butent, ŽMONES TEN YRA PIGŪS.

Rusijos nuostoliai šiame kare

Antro pasaulinio karo aukos dar tebėra neapskaiciuotos, ar nepaskelbtos. Bet, kaip jau minėta, tos aukos yra milžiniškos. Daug žmonių Rusijoj žuvo frontuose: daug žuvo nuo skurdo ir nuovargio bedangenant apie 12 milijonų pabėgėlių nuo besiantančių vokiečių iš Ukrainos ir iš rytinės Rusijos. Daug žmonių žuvo Leningrade, kurs kentė didelį badą vokiečių veik visai apgultas; labai daug rusų belaisvių žuvo nuo bado ir visokių ligų vokiečių nelaisvėje. Rusų belaisvių žuvo daug todėl, kad Sovietų Rusija SAVAIS BELAISVIAIS VISAI NESIRUPINO. Vokiečiai visus belaisvius blogai maitino, bet blogiausiai iš visu jie elgėsi su lenkais ir su rusais. Ru-

sija nėra pasirašiusi Zenevoje konvenciją dėl belaisvių globos. Todėl Tarptautinis Raudonasis Kryžius rusų belaisvių (ir vokiečių belaisvių Rusijoj) visai nešelpė. Amerikiečiai, buvę vokiečių nelaisvėj sako, kad jie dažnai išliko gyvi tik dėl gaunamai pašalpai per Raudonojo Kryžiaus tarpininkavimą. Rusų belaisviai negavo jokios pašalpos nei iš kur, todėl labai daugelis jų mirė. Rusų belaisvių Vokietijoj buvo keli milijonai.

Labai daug Rusijos gyventojų žuvo vokiečių okupuotose srityse ir prievartos darbuose Vokietijoj. Okupuotose srityse visi žydai buvo žudomi, o miestuose visi gyventojai kentė badą. Prievartos darbuose rusų ir lenkų žuvo daugiausiai todėl, kad vokiečiai su jais labai žiauriai elgėsi ir badu marino.

Visos tos aukščiausios paminėtos priežastys išaiškina, kodėl Rusijos gyventojų skaičius po šio karo bus maždaug tas pats, koks jis buvo prieš pirmą pasaulinį karą. Per tą patį laiką Amerikos gyventojų skaičius pašoko 35 milijonus, nors Amerikoje gimimų skaičius yra daug mažesnis, kaip Rusijoj.

Rusijos gyventojai tautybėmis

Rusijoje gyvena daug tautybių. 1939 metų gyventojų surašinėjimas rodo 49 "pripažintas tautybes." Didžiausia ir valdanti tauta yra rusų, arba, kaip rusai sako, "didžiarusių" (vielikorosų). Per visą Sąjungą rusų yra virš 58% gyventojų, arba 99 milijonai 297 tukstančiai. Ukrainiečių yra virš 16%, arba 28 milijonai 152 tukstančiai. Gudų, arba baltarusių, yra virš 3%, arba 5 milijonai 287 tukstančiai. Rusai, ukrainiečiai ir gudai yra slavų tautos, artimos kalba, papročiais, tikyba ir kultūra.

Rusai sudaro pagrindinę gyventojų dalį. Jie gyvena ne tik Rusijos Federalinėje Socialistinėje Tarybų Respublikoj, bet gausiai yra išsimėtę po visą plačią Sąjungos teritoriją: jų daug Ukrainos miestuose, Kaukaze, Gudijoje, Kazakstane. Rusai iš senų laikų yra valdanti tauta, iš kurios eilų ejo užkariautojai, kolonistai, valdininkai ir vertelgos į visus į Rusiją įjungtus kraštus.

40 su viršum neslaviskių Rusijos tautų, bendrame skaičiuje 27 milijonų gyventojų, gyvena daugiausiai Rusijos pakraščiuose, Kaukaze, Kazakstane, Krime, Karelijoj ir k. Po pirmo karo visos Rusijos pavergtos tautos siekė arba visai atsiskirti nuo Rusijos, arba išsikovoti sau autonomiją. Lenkai, suomiai, latviai, lietuviai, estai, Besarabijos rumunai (moldavai) tada atsiskyrė nuo savo pavergėjo, bet kitų tautų pastangos rusų buvo sutrukdytos. Kai kurios jau atsiskyrusios tautos vėliau rusų buvo vėl užkariautos, kaip tai Armenija ir Gruzija (tauta 3 milijonų gyventojų, su ilga nepriklausoma praeitimi). Gruzija buvo užkariauta 1921 metais.

Iš Plataus Pasaulio

AIRIJA

Airija yra respublika
Airijos ministerių pirmininkas Eamon de Valera pasakė airių parlamente, kad "Airija yra respublika," bet kada Airija nutraukė ryšius su Anglijos karuna, niekas nežino, o de Valera nesako.

ARGENTINA

Hitleris neatvyko
I Argentina atplaukė ir pasidavė nacių submarinas. Argentinos valdžia skelbia, kad Hitleris neatplaukė su tuo submarinu.

ANGLIJA

Klausia patarimo
Turkijos užsienio reikalų ministras Saka atvyko į Londoną ir tariasi su Eden dėl Rusijos iškeltų reikalavimų prieš Turkiją.

ISPANIJA

Franko nematė Churchill
Ispanijos diktatorius nesimatė su Churchill. Toks pasimatymas nėra nei numatytas. Taip skelbia Anglijos užsienio reikalų ministerija.

GRAIKIJA

Graikai prašo globos
Graikijos vyriausybė prašo Amerikos ir Anglijos paimiti savo globon Albanijos gyvenančius graikus iki bus išspręstas sienų klausimas tarp Graikijos ir Albanijos.

ITALIJA

Darbininkų unijos
Italijos darbininkų unijų centras skelbia, kad dabartinu metu Italijoje jau yra 6,000,000 organizuotų darbininkų.

J. A. VALSTYBĖS

Prezidentas keliavo laivu
Prezidentas Truman išplaukė karo laivu "Augusta," pasimatyti su Churchill ir Stalinu. Tuo laivu plaukė ir prez. Rooseveltas 1941 m. ir ant jo buvo surašytas Atlanto Carteris.

VOKIETIJA

Keturgalvė komendantura
Aliantai sutarė, kad Ber-

lyną valdys bendra aliantų komendantūra, kurios viršininku paeiliui bus amerikiečiai, anglas, francuzas ir rusas.

Juodojo turgaus kainos
Berlyne svaras sviesto juodajam turguje kaštuoja \$188.00, cukraus svaras — \$330, sausu žirnių — \$15, kavos — \$180, arbatos — \$190; už naują siūtą moka \$1000 iki \$1500 ir t.t.

LENKIJA

Kariuomenė už Arcievski
Vienos lenkų divizijos vadas Vokietijoje paskelbė, kad visi jo žinioje esantieji lenkų kareiviai yra ir bus ištikimi teisėtai Lenkijos vyriausybei Londone.

RUSIJA

Derybos su Kinija
Kinijos ministerių pirmininkas ir užsienio reikalų ministras Dr. Soong Maskvoje veda derybas dėl susitarimo su Sovietų Rusija.

FRANCIJA

Paveikslai grįžo į Luvrą
I didįjį Luvro Muzėjų Paryžiuje sugrąžinti visi brangieji meno paveikslai. Karo metu paveikslai buvo paslėpti Francijos gilumoje.

BELGIJA

Nebenori karaliaus
Belgijos vyriausybė siūlo karaliui Leopoldui atsistatytį. Darbininkai grąšina visuotiniu streiku, jei karalius grįš. Leopoldas dabar gyvena Austrijoje, amerikiečių okupacijos zonoje.

KANADA

Mėsa bus racionuota
Kanadoje už kelių savaičių bus įvestas mėsos racionavimas. Tas daroma tam, kad liktų daugiau mėsos išvežti į badujančią Europą.

JAPONIJA

Ambasadorius į Maskvą
Japonijos ambasadorius Rusijai grįžta iš Tokio į Maskvą. Ambasadorius buvo išvykęs iš Maskvos po to, kai rusai nutraukė nepuolimo sutartį su japonais.

Iš Pietų Amerikos

Gegužės Pirmos minėjimas

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet laisvą ir demokratine Uragvajaus respublikoj darbo žmonės minėjo Gegužės pirmą. Vietos darbininkai tą šventę visada iškilmingai mini.

Reikia pastebėti, kad komunistų vadovaujamos darbininkų organizacijos kasmet vis silpniau pasirodo. Nežiūrint komunistų kailio mainymo ir demokratijos garbinimo, jų pasekėjų skaičius čia eina mažyn. Komunistu vadovaujama U. G. T. (Union General de Trabajadores) šiais metais nei puse tiek darbininkų neišvedė į gatvę, kaip buzdavo seniau. Matomai darbininkai vis labiau pradeda susiprasti ir nuo jų šalintis. Matomai Stalino "lygybė" Rusijoje, kur galybės žmonių kencia vargą ir nedaugtelius ne dyvas, kad laisvame Uragvajuje darbininkai nebetiki komunistų gražios pasakoms. Vietos socialistai, autonominiai sindikatai (unijos) ir kitos skaitlingos darbininkų organizacijos, kurios nesiduroda komunistams save suve-

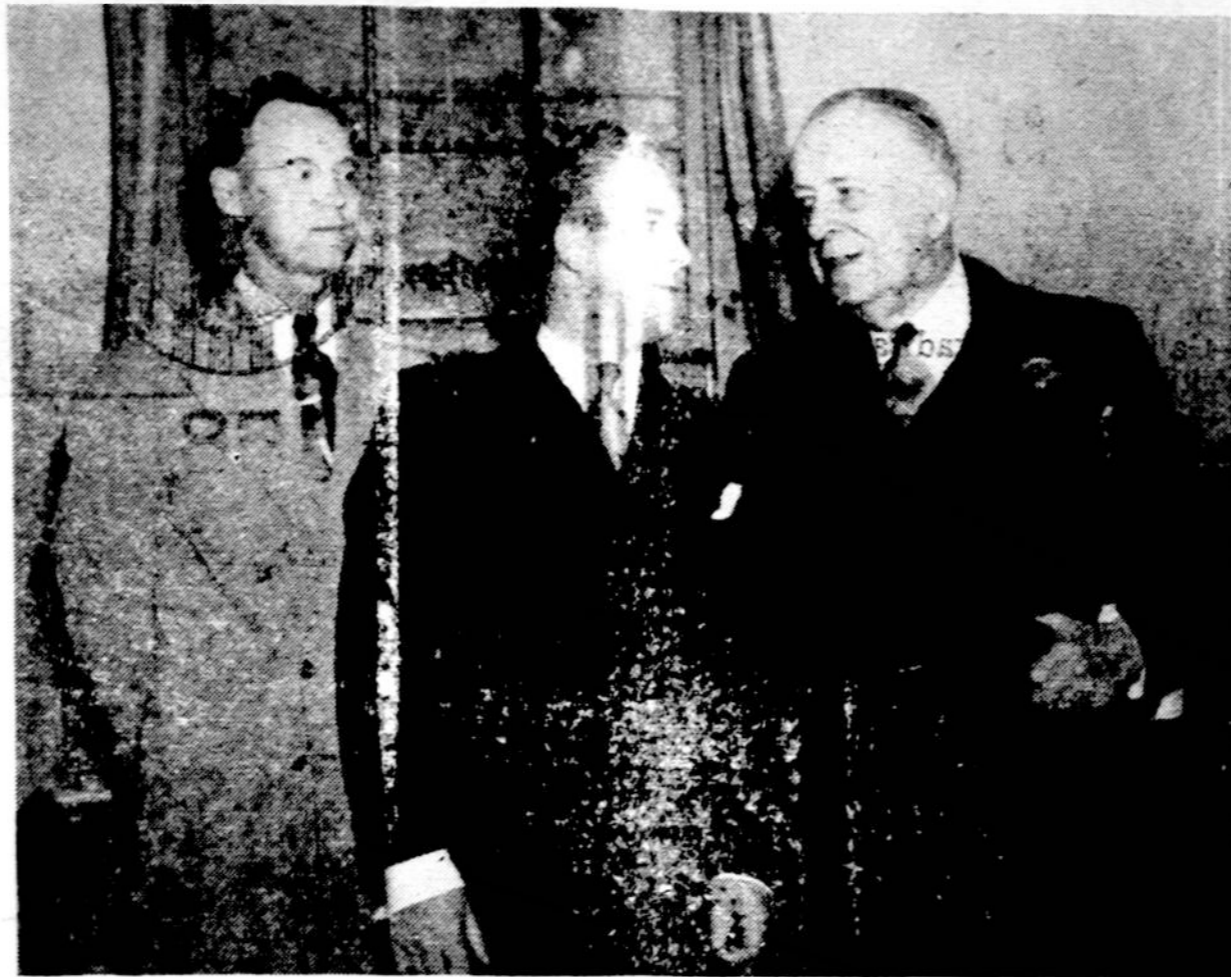
džioti, labai puikiai pamiršo darbininkų šventę. Škaitlingi, šimtatūkstantiniai mitingai praėjo su pakeltu upu ir entuziazmu. Socialistų kalbėtojai savo kalbose aiškino darbininkų šventės reikšmę ir darbininkų uždavimus dabartiniu metu.

Berlyno paėmimas

Gegužės 2 d. apie 4 val. po pietų, kaip jau iš anksto buvo laukiama, pasklido žinia, kad Berlynas paimtas rusų kariuomenės, vadovaujant gabiausiai rusų maršalui Zukovui. Milžiniškos žmonių minios perpildė Monteideo gatvės. Namai, teatrai ir valstybės įstaigos pasipuošė aliantų (sajungininkų) vėliavomis. Žmonės linksmi ir džiaugiasi, kad su Berlyno paėmimu ir karo galas jau netoli, pasibaigs kelių metų žmonių skerdynės.

Didelėse žmonių miniose buvo ir komunistų būreliai. Tie tain isikarsčiavo šaukdami "Viva Rusija" (Tęsy-skaitlingos darbininkų organizacijos, kurios nesiduroda komunistams save suve-

SENATORIUS WALSH LIETUVIŲ PRAKALBOSE

Amerikos Lietuvių Tarybos rėmėjai, Bostono Lietuvių Komitetui Nepriklausomybei Ginti vadovaujant, 4 liepos buvo surengę South Bostono High School auditorijoje masinį mitingą, kad pagerbtų Amerikos Nepriklausomybę ir pasisakyt už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Mitingui pirmininkavo adv. Jonas Grigalius, South Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos prezidentas. Be lietuvių kalbėtojų, šiose musų prakalbose dalyvavo senatorius Walsh ir laikinis Bostono majoras Kerrigan. Jiedu buvo nufotografuoti kartu su adv. Grigaliu ir čia paduodame šita nuotrauka. Iš kairės į dešinę stovi: adv. Grigalius, majoras Kerrigan ir senatorius Walsh.

Po prakalbų adv. Grigalius pakvietė senatorių ir kitus svečius į savo namus ir visus gražiai pavaišino. Senatorius Walsh jautėsi labai patenkintas lietuvišku svetingumu malonioj pp. Grigalių pastogėj.

iškeltos rusų vėliavos, kur tik jų nebuvo. Triukšmas greit perėjo į riaušius ir vienoj gatvėj, Av. 18 de Julio, buvo išdaužyta daug langų ir liko apiplėštos kelios krautuvės. Atvykusi policija padarė tvarką, o isikarsčiavusius tavorščius triukšmadarius ir "svieto lygintojus" nuvedė į šaltąją prisiminti, kad jie nors ir yra laisvoje šalyje, bet langų mušti ir krautuvių plėšti visgi nedera.

Rytojaus dieną valdžios parėdymu buvo šventė. Tą dieną didelės minios demonstravo gatvėse, bet komunistinių triukšmadarių jau nebuvo. Matomai, policijos perspėjimas juos atšaldė.

Vokietijos kapituliacija
Gegužės 8 d. čia buvo iškilmingai švenčiama Europos karo galas ir fašistinės Vokietijos kapituliacija. Džiaugsmas visų buvo neįpasakytas. Gatvėse žmonės linksmi demonstravo, o kapelijos per dieną grojo bergalingių tautų marsus. Gatvės papuoštos Jungtinių Tautų vėliavomis.

Staigus Gorielkino išvykimas

Po gegužės 2 d. įvykių visai nelaukta išvyko buvęs rusų atstovas Uragvajui, p. Gorielkinas. Sakoma, orlaiviu išskridęs nežinoma kryptimi. Kur jis išvyko ir ar besuergis, tai didelis klausimas. Vieni kalba, kad išvyko į Braziliją, kiti — į San Francisco, o dar kiti sako, kad grįžo į Rusiją. Mat, jau seniau buvo girdėti to diplomato nusiskundimų, kad čia laisva, demokratine spauda ji per daug kritikuojanti. Kiti sako, kad jis buvęs "persona non grata" (nepageidaujamas asmuo) Uragvajaus vyriausybei. Laimingos jam kelionės!

"A. L. Balsas" ir Gorielkinas

A. L. Balsas leidėjas ir redaktorius vis labiau pradeda susizavėti Rusija ir pataikauti čia buvusiam Rusijos atstovui Gorielkinui. Tas atstovas lankydavosi lietuvių parengimuose ir jausdavosi, kaip koks lietuvių ir lietuviškų organizacijų šeiminkas. Tai dar vienas įrodymas ponų Ožinsko ir Norkaus dvideidės politikos

ir jų pusiau viešo sutikimo su rusų okupacija Lietuvoje. Apie tą savo laikui rašė "Naujienose" ir drg. Lazdauskas iš Uragvajaus.

Rusai mus pamilo

Paskutiniu laiku tenka pastebėti vietinius rusus vis dažniau lankantis pas lietuviškus "kairuosius" ir mažiau lietuviybėje susipratusių lietuvių. Matomai, rusai lankosi propagandos tilskais, kad parodžius, jog esame "ziemiokai" ir turime tą patį carą Maskvoje. O "kairiųjų" organizacijų vadovybėse taip ir skamba tokios pavardės, kaip Gribenkova, Vorobjovai, Murnikovai ir panašios.

M. Krasinskas.

DAUG NACIŲ KIŠAMA Į KALEJIMUS

Per du mėnesius Amerikos okupacinė armija jau areštavo Vokietijoje apie 50,000 nacių, arba kasdien po 700. Areštuotieji apklausinėjami ir išrankiojami karo kriminalistai.

PAJIESKOJIMAI

Pajieskau Ulenos Zapolskiūtės, kilusios iš Varenos stoties, ir Jono Stonio, iš Norkano kaimo, Kanesos valstiaus. Seniau jis gyveno Worcester Mass. As esu kilus iš Perlojos, Alytaus apskrčio.

MARIJA VASJETIENE, Boedo 737, Buenos Aires, Argentina

Pajieskau brolio Antano Lukšio, kilusio iš Panevėžio apskr., Rozalimo valsčiaus, Getautų kaimo. Jis pats ar kas apie jį žino malonės prausti man jo adresu. (29)

JUOZAS LUKŠAS, 1576-B Clark St., Montreal, Canada

Pajieskau brolio Vinco Urbiečio, Manau, kad jis tarnauja Amerikos kariuomenėj. Zinantieji apie jį malonės man pranešti, už ką busiu labai dėkingas. (30)

S. URBIETIS, 609 Blackford Street, New Westminster, B. C., Canada

REIKALINGA ŠEIMININKĖ
Turį žinoti visą namų darbą ant žemės, turi būti sveika ir linkama būd, ne tinginė, mylinti tvarką ir švarą. Apie sąlygas ir turį suurti, prašyti moteriškai gera vieta. Daugiau pranešimų laišku. (29)

J. A. MARKUN, R. 6, Fort Plain, N. Y.

Pajieskau Juozo Mašos, Girdėjų, kad gyvena apie Montreala, Kanadoje. Jis yra kilus iš Vilkaviškio apskrčio, Mierėčių kaimo, Meldžiū jį pa. Ji atsiliepti arba kas apie jį žino man pranešti, už ką tariu sirdingą ačiū. Meldžiu atsiliepti ir kitu mano paštamui, su kuriais pirmiau susirašinėjau, bet dabar jų adresu neturiu. (29)

JUOZAS ULIŠKAS, 3108 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Aukokite Raudonajam Kryžiui. Reikalui atėjus, jis padės ir musų broliams Lietuvoje.

KNYGŲ IR ŽOLIŲ SANDELIS

- Aukso Altoriukas, maldų knygelė, Tilžė spausdinta, gražiais celuloido viršeliais \$1.75
- Vainikėlis, maža maldų knygelė, mišios su paveikslais, drutais apdarais 65c.
- Pekla, kur jį yra ir kam reikalinga, su kankinimo frankais 30c.
- Raktas į gyvenimą, atsidaryk duris, o atrasi paslyptus nuo tavęs tavo laimės gyvenimo turtus, arba meilės apsidėmimo gyvenimas \$1.00
- Nebijok Mirtį, knyga su paveikslais 60c.
- Kapitonas Velnius, didelis, 3 tomu knyga \$1.50
- Duktė Marij, graži apysaka 25c.
- Lengvas budas išmokyti anglų kalbos be kito pagalbos 35c.
- Neuzmokamas Žiedas, graži apysaka 25c.
- Gudrus Piemenukas, vargo apsakymai 25c.
- Sveikata Ligoniams, knygutė aprašo apie 350 vaistžolių 25c.
- Erodas Boba ir vėlniškas tiltas 35c.
- Kaip Duktė gyveno pustyne 25c.
- Sapnų Knyga su paveikslais, aplyryta 25c.
- Stebuklingas Zerkolas, graži apysaka 25c.
- Grigorius, gražus skaitinys 30c.
- Užkeiktos 3 karalaitės 25c.
- Keliauninkai į Palestiną 30c.
- Davatkų Gadzinkos 20c.
- Dvarinė Pana, graži apysaka 25c.
- Ragana, tikras atsitikimas 35c.
- Apie Dangų, saulę, mėnulį ir žvaigždes 10c.
- Virėja-Kepeja, Vaikų Augintoja ir Vyrų Užlaikytoja, apie 450 visokių receptų, kaip geriau jiems tikt \$1.00
- Praloto Oksausko Darbai ir nuopelnai ant Gedimino kalno Birštone, su meilutės paveikslu 25c.
- Salemonas, laimiu knygutė 15c.
- Mikaldos Pranašystės 25c.
- Sapnas Marijos ant Alyvų Kalno 20c.
- Burykla ir Burtininkas 35c.
- Karvės ir nauda iš jų, geresnių surių padarymas, su paveikslais 25c.
- Istorija seno ir naujo testamentu, su paveikslais 35c.
- Raistas, aprašymas apie Chicago's lietuvių 25c.
- Nedoras Žydas, jaunų merginų kupčius 50c.
- Kantri Elena, graži pasaka 25c.
- Gromatos į Lietuvą, su dainėlem, 15 skirtingų pasveikinimų, tuzinas 40c., 3 tuzinai už \$1.

ZOLĖS ARBATOS FORMOJ

- Nervų suirimas ir nemiga 85c.
- Nuo cukrinės ligos 80c.
- Vidurių valytojas 60c.
- Nuo vėneriškių ligų \$1.20
- Skausmingų mėnesinių reguliatorius 60c.
- Nuo dusulio, kosulio ir mainų astmos 60c.
- Nuo vandenligės 60c.
- Nuo užsisenėjusio kataro bei hay fever 85c.
- Nuo inkstų akmenėlių bei strėnu 60c.
- Nuo visokių reumatiskų skausmų 85c.
- Vyriskoms patarėjimas 60c.
- Traujankos, stambios 60c.
- Kamparas, pakelis 35c.
- Plaukų augintojas — saugojia juos nuo prazilimo 60c.
- Nuo nemalonaus burnos kvapo 85c.
- Nesišlapink miegodamas 60c.
- Nuo nutukimo, eik kudy 85c.
- Nuo suragusio pilvo (heart burn) 85c.
- Tyra motis, nuo bile kokia nyžulio, Rožės, Pailių, Poison Ivy, gydo visokius skaudulius, apdegimus ir tt. 85c.
- Pailių arbata arba motis 85c.
- M. ZUKAITIS, (11) 335 Dean St., Spencerport, N. Y.

APSIVEDIMAI

Pajieskau gyvenimui draugo, nojaunesnio kaip 50 metų. Gali atsilaikyti ir biznieriui, nes aš pati esu buvęs biznyje ir da galėčiau draugui pagelbėti. (31)

Rasykit šiuo adresu: B. A. K., 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

MRS. WANA WILLKIES, 638 S. Racine Ave., Chicago, Ill.

FARMA PARDAVIMUI

Prie šteito kelio, 114 akrų žemės, 9 kambarių stuba, 2 banės, viena cementuota, trobėsiai visi geri, yra elektra, 2 arkiai, 2 melziamos kharvės, dvi metinės telyčios ir 6 pusmetinės telyčaitės. Yra visi farmos reikalingi daiktai, didelis obuolių sodas. Farmos kauntėj, apylinkė apgyventa lietuvių. Mokyklos busas eina pro duris. Tik 2 1/2 mylios i. geležinkelio stoties. Laukai apšėti javais ir dobilais. Trobėsiai apdrausti \$3,000 sumai. Viskas parsiduoda už \$3,500, nes savininkas neaveičias. Kreipkitės: (34)

A. SAKALAUSKAS, Box 73, No. Brookfield, N. Y.

GEROS KNYGOS

NUPIGINTOS VASAROS LAIKUI

Gyvulių Pro'as — D-ro vės lietuvių žinyčios pa-Zello mokslinės studijos a veišlu. Kaina buvo \$1.00, dabar tik 50c.

Sveikata — Didelė, gražiai apdaryta ir gausiai iliustruota D-ro Graičiuno arasyta knyga. Paprasta aina—\$2.50; musų nupijinta kaina—\$1.50.

Sielos Balsai—Jono Smeltoriaus dainos ir eilės. Knyga gražiai iliustruota, apdaryta dautais audekliniais updarais, buvo \$1.25, dabar tik 75c.

Lietuvos Vaizdai, tai yra atvirutės su gražiais Lietuvos vaizdais. Atvirutės tinka bile sveikinimams arba korespondencijoms, o ypač šiais metais, kuomet už Lietuvos nepriklausomybę Amerikos lietuviai veda tokią įtemptą kovą. Kompletas buvo 50c., dabar 35c.

Zemaitės Raštai Karo Metu. Knyga didelio formato, ant dailios popieros, iliustruota, piešia bausius karo vaizdus Lietuvoje. Kaina buvo 50c., dabar 25c.

Kokius Dievus Žmonės Garbino Senovėje?—Parasė Iksas. Tai labai įdomus ir pamokantis leidinys. Dievų ir tikybų istorija paduodama nuo saulės garbinimo iki krikščionybės laikų. Knyga turi 272 puslapius. Arti 100 puslapių pašvesta vien tik senovės lietuvių dievams apibudinti. Čia yra aprašyta daugiau kaip 30 įvairių Lietuvos dievų, dievačių ir šventųjų. Bet knyga ne religinio pobūdžio. Priešingai, ji parodo, kad dievus patys žmonės kuria ir patys juos naikina. Knygos viršeliai papuošti seno-

su fonetisku istarimu ir trumpa anglų kalbos gramatika

Sis rankvedėlis yra sutaisytas taip aiškiai ir praktiškai, kad kiekvienas gali lengvai pramokti angliškai. Čia telpa sutvarkyti reikalingiausi pasikalbėjimai jieskant darbo, nuėjus krautuvėn ko nusipirkti, pas daktarą ar traukiniu važiuojant.

Gaunamas "Keleivio" Administracijos, kaina 35 centai

"KELEIVIS" 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

LENGVAS BUDAS IŠMOKTI ANGLIŠKAI

SU FONETISKU 1STARIMU IR TRUMPA ANGLŲ KALBOS GRAMATIKA

Gaugamas "Keleivio" Administracijos, kaina 35 centai

"KELEIVIS" 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

Karas Europoje

Jei norite žinoti apie karą ir kitus pasaulio įvykius, tai skaitykite "Naujienas".

"Naujienos" yra pirmas ir didžiausias lietuvių dienraštis Amerikoje.

Užsirašykite "Naujienas" Handlen. Naujienų prenumerata metams Amerikoje (Milman Chicago), \$6.00. Chicagoje ir Europoje—\$8.00.

Money Orderj ar čekj siųskite:

"NAUJIENOS"

1739 South Halsted Street CHICAGO, ILLINOIS

Daugpatinimai kopiję pasigalime paštu.

VELIAUSIOS MADOS PAPUOSALAI

Knygų Bargenas Už Pusę Kainos

Visos knygos, kurios čia yra surašytos, trum- am laikui yra nupigintos iki pusės kainos. Kas pirks už \$1.00, tas gali pasirinkti už \$2.00 knygu. Kas pirks už \$1.50, gali pasirinkti už \$3.00. Jei pirksit už \$2.00, gausit knygu už \$4.00. Ir t. t. Štai čia knygu sąrašas:

AR BUVO VISUOTINAS IVANAS?

Bažnyčia sako, kad buvo, o mokslas sako, kad nebuvo. Jeigu buvo, tai kaipgi Nojus būtų galėjęs surinkti į kelias dienas visų veislių gyvūnus, kurie gyvena išsimėtę po visą žemės kamuolį? Kaip jis galėjo tuos gyvūnus prasto savo arkos sutalpinti? Iš kur čimot tiek vandens, kad visą žemę apsemtų? Kur tas vanduo dabar yra? Kaip iš Nojaus šeimos galėjo atsirasti po tvano juodveidžiai ir kitų veislių žmonės? Šitie ir sim- tai kitų klausimų, į kuriuos negali atsakyti joks kunigas, yra nuostaliai ir aiškiai išdėstyti šiame veikal- ke. Knyga be galo įdomi. Kas žodis—tai faktas; kas sakinytis—tai naujas ku- nigų argumentas griuva. Mokslas ir mokslas nuo pradžių iki galo. Kaina 25c.

AR ROMOS POPIEZIUS YRA KRISTAUS VIETININKAS?

Parašė kun. M. Valadka. Knyga drąsiai kritikuoja Romos Katalikų bažnyčios autoritetą ir faktais parod- do, kad jis nėra joks Kristus vietininkas. 224 pusl. Kaina .. \$1.25

KAIP SENOVĖS ŽMONĖS PERSI- STATYDAVO SAU ŽEME

Labai įdomus senovės filosofų da- leidimai apie žemės išvaizdą. Pagal daugelį autorių parašė Iksas. Antra knygtės dalis yra: "Išvirkščias mo- kslas arba Kaip Atsirado Kalbos." Parašė Z. Aleksa. 40 pusl. 10c.

NIHLISTAI

Tragedija trijuose aktuose. Veik- kalas perstato nužudymą caro Alek- sandro II. Labai puikus ir nesun- kiai scenoj perstatomas veikalas. Iš viso reikalaujamas tik 28 ypatos. So. Boston, 1913, pusl. 61. 25c.

TABAKAS.

Kaip jis žmonėms kenkia. Liau- koms rūkė! Pagal A. Apolovą ir daugelį iš gyvenimo patirimų para- šė K. Stikelis, So. Boston, Mass. 1909 m., pusl. 63. 25c.

ZINGSNIS PRIE ŠVIESOS.

Vieno akto vaidelis ir monolo- gas NAŠLAITE. Parašė K. S. Lie- tuvaitis. So. Boston, Mass. 1914 m., pusl. 23. 10c.

"SALOMEJA"

Arba, kaip buvo nukirsta šv. Jo- nui galva. Drama viename akte, pa- rašyta garsaus anglų rašytojo. Ver- tėtų kiekvienam perskaityti. 25c.

"O. S. S."

Arba Šiubalinė Iškilmė. Vieno akto farsas, labai juokingas ir geras perstatymui. Kaina 15c.

DEL PINIGŲ

Trijų aktų ir septynių scenų dra- ma. Pagal L. Tolstojų, parašė A. A. Veckys. Kaina 35c.

KARĖS NUOTAKOS

Vieno akto drama, vaiduojanti vokiečių militaristų žiaurumą ir ne- laimingą moterų likimą. Kaina 20c.

SOCIALIZMAS IR RELIGIJA.

Labai įdomi knygtė su svarbiu klausimu. Ją turėtų perskaityti kiek- vienas katalikas ir socialistas. Para- šė E. Vandervelde, vertė Vardunas. Kaina 10c.

LIETUVIŲ SEIMYNS ISTO- RIJA JUŠKEVICIAUS DAINOSE.

Jei nori žinoti, kaip senovėje lietu- viai gyveno, tai perskaityk šią kny- gą. Iš jos sužinosi, kad vyrai turėjo daug pačių, o žmonos po kelis vyrus. Labai užimanti ir pamokanti kny- ga. Su paveikalais. Kaina 50c.

KOKIUS DIEVUS ŽMONĖS GARBINO SENOVĖJE?

Panašios knygos lietuvių kalboje iki šiol da nebuvo. Čia aprašyta ko- kius dievus garbino senovės indai bei arijonai, egiptėnai, chaldai, asyrai, lietuviai, barbarai ir tt.; kaip tie die- vai vadinosi, kur jie gyveno ir ko- kius jie santikius su žmonėmis turė- jo. Knyga stambi ir labai užimanti. Tai yra tikra tikėjimų istorija. \$1.00

MATERIALISTIKAS ISTORIJS SUPRATIMAS.

Ši knygtelė aiškina proletariato fi- lizofijos mokslą. Jei nori žinoti, kas gimdo pasaulyje įvairiausius nuoti- kius, tai perskaityk šią knygtelę. Kaina labai pigu. Knyga protau- jantiems darbininkams neapka- nuojama. Kaina 25c.

SOCIALIZMO TEORIJA.

Šis veikalas trumpais ir aiškiais faktais parodo, kaip iki šiol keitėsi draugijos formos, ir kodėl turės būti pakeistas kapitalizmas. Kaina 25c.

DELKO REIKIA ŽMOGUI GERT IR VALGYT?

Valgyt ir gert reikia dėl to, kad norisi, atsaus nepagavojęs žmogus. Bet dėl ko gi norisi? Dėl ko be vaigo žmogus silpsta? Ir dėlko vienas ma- stas duoda daugiau spēkų, kitas ma- stas? Dėlko žmogui reikia cukraus, druskos ir kitų panašių dalykų? Ko- dėl jam reikia riebalų? Šitais klausim- uis suprasi tikėtai iš šios knygtės. Parašė D-ras G-mus. Kaina 15c.

KUNIGŲ CELIBATAS.

Ši knygtelė parodo, kodėl Romos popiežius kunigus nesispažina. Čia išaiškinta visa jų bepatystės istorija, jos pasekmės ir doriskas dvasiškių nuopuolimas. Šią knygtelę turėtų per- skaityti kiekvienas vyras, tėvas ir jaunikas, kurie geidžia, kad jų mo- teris, dukteris ir mylimosios nepa- pultų kokią kunigų globą. Parašė kun. Geo. Townsend Fox, D. U. su- lietuvino Ferdinand de Samogitia. Kaina 25c.

KODĖL AŠ NETIKIU [DIEVĄ?

Laisvamaniš čia pasako, kodėl jis negali tikėti. Pilna argumentų, kurių nesumūs joks žėuitas. Kaina tos knygtės 20c.

KURGI VISA TAI NYKSTA?

Kur nyksta visi tie lobiai, kuriuos žmonės kuria per amžius? Ši intri- guojanti politiška-ekonomiška klas- sika aiškina garsus Vokietijos so- cialdemokratų teoretikas Karl Kaut- sky. Kaina 10c.

BIBLIJA SATYROJE

Tai Biblijos pasaipai. Į Kanasos tos knygos neisileidžia. Labai juokinga su 379 puikiais paveikais, perstantai- ciais įvairius nuotikius nuo prieš su- tvėrimo pasaulio iki užgimimo Kris- taus. Įgijęs šią knygtę niekas nesiga- lės. 382 puslapiai. Kaina \$1.00

KUR MUSŲ BOCIAI GYVENO?

Biblija sako, kad pirmutiniai žmo- nės gyveno Rojuje. Bet mokslas Rojų visai atmeta. Mokslas mano, kad žmonijos lošinė buvo siaurėje. Ir ši knyga parodo, kodėl taip manoma. Labai įdomus ir pamokantis skaitymas. Kaina 25c.

DŽIAN BAMBOS SPYCIAI.

Ir kitos fonės. Daugiau juokų, ne- gų Amerikoj numanoma. Šioje knygt- eje telpa net 72 "Džian Bambos spy- diai", eilės, pasikalbėjimai, humoris- tiški straipsniukai ir juokai. Antra pagerinta laida. Kaina 25c.

MONOLOGAI IR DEKLAMACIJOS.

Šioje knygoje telpa daugybė nau- jų, labai gerų ir juokingų monolo- gų ir deklamacijų. Viskas temot darbininkiskos, revoliucionieriskos, tautiškos, humoristiskos ir atsvarma- niškos. Visos skambios, visos geros. Tinka visiems aplaikišėjimams, balsams, koncertams ir tt. Antra pa- gerinta laida. Kaina 25c.

PAPARCIO ŽIEDAS.

Ir keturias kitas apykas: (1) Ne- užtikintina Vyras; (2) Žydioti Gria; (3) Klaidis; (4) Korkeita. Jose nuro- doma kaip žmonės paikai tiki į vis- tatus prietarus, burtus ir tt. 15c.

LYTISKOS LIGOS.

Ir kaip nuo jų apsaugoti. Parašė D-ras F. Matulonis. Antra, peržiūrė- ta ir papildyta laida. Kaina 25c.

EILĖS IR STRAIPSNIAI.

Šioj knygoj telpa 23 gražios eilės, daugybė straipsnių, juokų ir tt. Puikiai iliustruota. Kaina 25c.

ALKOHOLIS IR KUDIKIAI.

Arba kaip tėvų vartojami avigt- namieji gerimai atsiliepa jų val- kams. Kas yra arba tikisi kada nors būti kudinį tėvais, būtina turėti perskaityti šią knygtelę. Kaina 10c. "Keleivis", 636 Broadway, South Boston, Mass.

MOTERIMS PASISKAITYT

Šeimos Krizis

Rašo J. Baldauskas

(Tęsinys) Ir ne tik šis laikraštini- kas, bet ir profesorius W. Sorge, storos "Prostitucijos istorijos" autorius, rašė apie kažkokį Saratove įsikurusį anarchistinį klubą, kur bu- vę nutarta "suvisuomenin- ti" moteris ir laikyti jas bendra visų vyrų nuosavy- be.

Šiandien net homoseksinius (erotinių linkimų prie tos pat lyties) paveldėtus linki- mus gydytojai pagydo per- sodindami lyties liaukas; manau, aną pavojų galėjo laiku pašalinti; taigi žmo- gus nėra jau toks bejėgis prieš likimą, kaip kad au- torė mano.

Buvo net ir tokių gud- ruolių, kurie šeimos krizio kaltes norėjo suversti dar- bininkams, proletariui. Vokietis nacionalistas Paul Ernst rašė:

Kiti autoriai, atsakydami minėtojon ankieton, nurodo ir kitų šeimos krizio prie- žasčių. Pav., tulas pilietis B. P., daug "svieto" matęs, nes jam "pažįstama Siausės Amerika, veik visa Rusija, Lenkija ir Italija." skusda- masis sako, kad šeimos kri- zio reikia įsiekoti būdų ir išsilavinimo nevienodume, nelygume, tautybės skirtu- me. Jis vedė fabriko darbi- ninke latvaitę, bet, žmonai jo "idejų, siekimų, pasiau- kavimo savo kraštui nesu- pratus, jis, išcentrinės jėgos stumiamas, nuo žmonos at- siskyrė ir vedė paskui savo tarnaitę bemokslę, kuri, ne- priilygdama jam savo išsi- lavinimu, greit tapo irgi į- žūli ir vėl nauja išcentrinė jėga bloškė jį nuo jos į ša- lį.

"Proletariatas, gyvenda- mas be jokio kilnesnio tiks- lo, idejos, neįsąsamas jo- kios pareigos, jokio atsai- kingumo, griauia ir ardo visa, kas pakely pakliuva. Dirbdamas tokį žalingą žmonijai darbą jis yra ne- numaldomas bet kokios mo- terystės priešas iš viso, o to- jo jo neigiamojo viską griau- ti palinkimo niekas negali sulaikyti. Ši moterystės nei- gimą iš proletariato pasiė- mę buržuazija. Kraštutinu- mams susiecinant, nėra jo- kio skirtumo tarp bilionie- rės amerikėnės, švencian- čios savo dvidešimt penkta- jį persiskyrimą ir fabriko darbininkės, eimančios iš darbo su pirmu pasitaikiu- siu vyriškiu kavinėn, vaka- rėlin ar pas jį namus, su kuriuo praleidusi naktį, gal niekuomet daugiau nebesu- stitiks.

Zmogus, rodos, jau pagy- venęs, vieną sykį latvės dar- bininkės pamokytas, galėjo kitą kartą nebeklysti ir sau nelygus išsilavinimo mo- terys neimti, bet... "patrauki- mas prie moters buvo ir y- ra didelis, išbadėjęs todėl nutariau pasisamdyti tar- naitę. Po desimties mėnesių pagimdė jį man sunų."

"Nėra jokio skirtumo tarp moters daktarės, kuri eida- ma pas ligonius, savo vai- kus palieka tarnaitėi ir dar- bininkės motinos, kuri, eida- ma darban, savo vaikus pasiūnčia gatvėn, patį gal- vodomą padedanti tuo bu- du kurti santvarką, kur vai- kais rupinsis visuomenė."

Nesuprantamas tačiau da- lykas, kaip žmogus, "visą amžių stengsis gyventi pa- dorai." turėjo lytinių rei- kalų su tarnaitė, kuri, kaip jis pats sako, jau turėjusi du vaikus iš kitų vyrų. (Bus daugiau)

Gaila, oi gaila tokio žli- bo germaniškosios veislės mokslininko, kuris vargu at- skirtų persivalgiusį, nuo ap- sirijimo praradusį apetitą ir todėl kokią dieną, dak- tarui liepus, "badaujanti" apetitui atgauti milijonierių nuo badu mirštančio bedar- bio darbininko.

Taip tai įvyko taika

Niekas juk nekaltas dėl tokio nacionalistų teoretiko žlibumo, ir mirs jis neat- skirdamas dramblio nuo a- datos. Darbininkė palieka gatvę savo vaikus skurdę priversta, o milijonieriaus žmona savo vaikus tarnaitėi palieka su svetimais vyrais smaguriauti eidama; darbi- ninke negali prižiūrėti savo vaiku, o turtuolė — nenori, nes jie "varžo" jos laisvę. Štai kuo skiriasi darbinin- kė motina nuo turtingos a- merikietės, bet Paul Ernst tojo skirtumo nematė.

Vieną kartą vienas kara- lius pasiuntė šitokį laiška- savo kaimynui karaliui: "Atsiusk man mėlyną kiaulę su juoda uodega, ar- ba..."

Kita vargšė lietuvė mote- ris, atsakydama jau minė- tajai "Sekmadienio" ankie- tai, rašė, kad šeimos krizio priežastijų reikia įsiekoti "ne šeimos narių tarpe, bet pačiam likime, prieš kurį žmogus bejėgis." Tik auto- rės šeimos "krizis" buvo li- guisto pobūdžio:

Į tai antras karalius taip atsakė: "Pas mane tokios nėra, ir jei aš turėčiau..." Pirmasis karalius, gavęs šitokį atsakymą, begalo in- tužo ir paskelbė karą prieš antrąjį. Per keletą mėnesių ejo kruvina kova. Bet galop karaliai sutarė pasimatyti.

"Mirė viens po kito du su- nus, tretysis nusikaltimo nuvestas kalėjiman, jau- niausioji dukte prieš porą metų nuvežta psichiatrinėn ligoninėn. Vyras, iki tol rimtas, emė gerti ir lėbauti naktibaldų kompanijoje." na... paskui teko skirtis.

Antrasis karalius paklau- sė: "Ką tu norėjai išieškėti, atrašydamas, atsiusk man mėlyną kiaulę su juoda uo- dega, arba..." Pirmasis karalius tarė: "Nagi, aš prašiau mėly- nos kiaulės su juoda uode- ga, arba bile kokios kitos spalvos. O dabar pasakyk man, ką tu norėjai išieškėti, sakydamas, "pas mane to- kios nėra; ir jei turėčiau..."? Antrasis atsakė:

"Cia, matyt, kažkas buvo netvarkoj, ir tokį šeimos "krizį" turėjo šalinti lyties ar dvasios ligų gydytojas.

"Mano mintis lengvai su- prantama. Reiškia, kad jei aš tokią kiaulę bučiau tu- rėjęs, tai bučiau ir atsunt- tęs!" "Vaje, vaje, kokių kvailių musų buta. Susitaikinkim ir gyvenkim taikoj, bukime prieteliai."

Taip tai įvyko taika. To atsitikimo istorija buvo pa- rašyta metraščiuose abiejų valstybių persergėjimui se- kančioms gentkartėms, kad neišzeistų per greitai.

Dabar pažiūrėkim, kas buvo toliau: Kada užgimė kudikis ir pradėjo vaikščioti, tai va- kais pradėjo bėgti iš stib- bos ir slapstytiis krumuose. Kada mano žmona atva-

Dabar jėjo madon daryti moterims papuošalus ne iš aukso, bet iš paladiju- mo. Tai yra pilksvas metalas, randamas greta platinos. Daromi iš to metalo žiedai ir spilkos yra papuošiamos deimantais, žemčiugais ir kitokiais dalykais.

Jaušoms Moterims

Nors aš ne moteris, bet gerai žinau moterų gyvenim- mą ir galiu daug ko joms patarti. Jaušoms moterims niekas nepasako, kaip rei- kia užsilaikyti laukiant ku- terio. O kai jos to nežino, tai paskui skundžiasi, kad negali suvaldyti vaiku: jie neklauso, pasileidžia, vagi- liauja ir t.t.

Motinos nesupranta, kad vaikai elgiasi taip, kaip jos budamos neščios. Kiekviena motina prisipažins, kad tap- pus neščia pas ją atsirado tokių geidulių, kokių pirma ji neturėjo. Jai pradėjo no- rėtis net kitokių valgių: rugščių obuolių, ridikų, sve- timos duonos ir bendrai to- kikių dalykų, kokių pirma ji nenorėdavo.

Dažnai pakitėja ir jos bu- das: ji pasidaro pikta, pa- vydi, pradeda ginčytis ir pyktis su kaimynais, o kaip kada mėgsta ir svetimų daktų paimti, kai niekas nemato.

Net ir žiemos laiku slapy- tydavosi. Reikėjo prašyti ki- tų vaiku, kad parvestų jį namo.

Kai buvo 12 metų amž., tai visiškai pabėgo iš namų ir per 3 mėnesius nežino- jom kur jis randasi. Manė, kad jau gyvo nėra. Bet sykį policija sugavo jį Freepor- te ant stoties ir parvežė na- mo.

Kai 1914 metais kilo ka- ras, tai nieko mums nesai- kydamas įstojė armijon. Bet kai armijoj pabuvo, tai pa- sidarė kitoks. Dabar jau sa- ko, kad namie yra geriau- sia.

Motina nesupranta, kad visa tai daro jos negimęs kudikis. Kitaip sakant, jos norai, tai jo norai. Jau čia jo budas formuojasi. Jeigu neščia moteris visus tuos norus pildo, tai jie bus jos kudikiui prigimti.

Viena moteris, matydama kaip jos kaiminka negali suvaldyti savo vaiko, pasa- kė: "Jeigu jis būtų mano vaikas, aš jį užmuščiau." Bet kai vėliau gimė jai mer- gaitė, tai neklausydavo moti- nos ir gana. Motina ją mušdavo, o dukte rėkdavo: "Nors tu mane sukaposi į mažus šmotelius, bet aš ta- vęs neklausysiu ir visi šmo- teliai šoks tau į akis."

Aš čia papasakosiu pa- vyzdį iš mano paties gyven- imo. Kada aš apsidėžiau, tai mano žmona iš pradžių buvo labai gera ir linksma. Bet vėliau ji staiga persi- mainė: pradėjo norėti tokių valgių, kokių pirma nebuvo valgius. Pasidarė pikta ir viskas jai dvokė. Sykį mes susibarėm. Ji supykusi išbė- go sodan ir pasislėpė. Buvo jau vėlyvas vakaras ir aš nueėjau jos įsiekoti. Radau sėdinčią krumuose ir parsiv- dėžiau stubon.

Panašų atsitikimų aš ma- čiau daug. Kaip elgiasi neščia moteris, taip paskui el- giasi ir jos vaikai. Tai pa- rodo, kad laukdama kudikio, moteris turi užlaikyti labai ramiai, turi skaityti geras knygas ir nepildyti kiekvieno savo noro. Tu- met ir vaikai bus palinkę prie mokslo ir mokės val- dytis.

Kita sykį nuvykom miestelin. Ji užuodė, kaip žydas kepė žuvis ir užsimanė tu žuvis. Kol žydas tas žuvis iškepė, mano žmonai perė- io noras ir pradėjo jį kolio- ti, kad taip ilgai kepti. Da- bar tos žuvis jau jau nebe- iškepė, bet dvokė.

Jeigu jis būtų mano vaikas, aš jį užmuščiau." Bet kai vėliau gimė jai mer- gaitė, tai neklausydavo moti- nos ir gana. Motina ją mušdavo, o dukte rėkdavo: "Nors tu mane sukaposi į mažus šmotelius, bet aš ta- vęs neklausysiu ir visi šmo- teliai šoks tau į akis."

Dabar pažiūrėkim, kas buvo toliau: Kada užgimė kudikis ir pradėjo vaikščioti, tai va- kais pradėjo bėgti iš stib- bos ir slapstytiis krumuose. Kada mano žmona atva-

Kai 1914 metais kilo ka- ras, tai nieko mums nesai- kydamas įstojė armijon. Bet kai armijoj pabuvo, tai pa- sidarė kitoks. Dabar jau sa- ko, kad namie yra geriau- sia.

Kada užgimė kudikis ir pradėjo vaikščioti, tai va- kais pradėjo bėgti iš stib- bos ir slapstytiis krumuose. Kada mano žmona atva-

Kur Hitleris?

Nieks nežino, negirdėjo. Kur Hitleris pasidėjo. Visi įsiekio, nor pagauti ir už kojų jį pakarti.

Jis jau daug išūdė svieto, Gal nei pekloj neras vietos; Gal but vėlniai jį pagavo Ir į pekla nugabeno.

Ir ten gal jau jį kankina, Peklos dugne prirakina... Tai tau "fiurer", smarkavoti, Žudyt žmones, neatboti...

Tu norėjai viešpatuoti, Daugel turtų prisikrauti, Nudavei esąs žinovu, Norėjai but svieto valdovu.

Bet už savo biarius darbus, Praradai garbę ir skarbus. Tai tau buvo mandravoti, Nieko kito neatboti!

Julė Gudynaitė. 1945. Kaina 25 centai.

Knyga pavadinta "Kele- vie" Knygyne. Adresas: "KELEIVIS" 636 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Taipgi ir pas A. M. METELIONI 7747 Navy Avenue, Detroit, Mich.

Pekla BROŠIURA SU PEKLOS ŽEMELAPIU IR KITAIS PAVEIKSLAIS. Parašė A. M. METELIONIS. Kaina 25 centai.

Pekla BROŠIURA SU PEKLOS ŽEMELAPIU IR KITAIS PAVEIKSLAIS. Parašė A. M. METELIONIS. Kaina 25 centai.

Apie Nacių Pragara

Lietuviai kareivis rašo motinai iš Vokietijos—Nacių kempės, kur žmonės buvo žudomi—Vokiečių civiliai

Mrs. Margaret Kazlauskienė iš Waterbury, Conn. mums prisiuntė savo sunaus laišką iš Vokietijos. Jaunas W. F. Kazlauskas yra Amerikos armijoje vertėju. Prieš karą jis mokėsi Vokietijoje, Jenos mieste. Dabar jis pateko į tą vietą, kur jis prieš karą gyveno. Jo laiškas rašytas lietuviškai ir mes jame nieko nekeičiame:

Dear Mom:
Šiandien po vakarienių parašysiu gal ilgesnį laišką. Kiti išėjo ant pikčių, o aš likau namie, sumislėjau vėliau parašyti keletą laišku, ba turiu apie ką papasakoti.

Visą rytą ir popiet buvau išvažiavęs. Pirmiau rašiau, kad gal gausiu čenčių nuvažiuoti į koncentracijos kempę. Tai šiandien jau buvau ten. Gavau karą, tai su keliais kitais nuvažiavome.

Kempės yra apie 16 mielių nuo Jenos, šalia Weimar miesto, į rytus. Stovi laukuose. Per didelius vartus reikia įvažiuoti. Iš lauko visur dratais aptverta. Kiek ten žmonių dabar dar yra, negaliu pasakyti. Kai į vidų įėjom, tai apie visus namukus matėme pilna žmonių, visi vyrai. Ant marškinių kožnas turi litarą įsiūtą, prie kokios tautos priguli. Daugiausiai matosi su R. (rusai), P. (lenkai) ir J. (žydai). Paklausinėjau, ar yra lietuvių, tai sakė, kad vienas jaunas buvo, bet jo negalėjom surasti.

Žmonių kankynių vieta

Pirmiausia nuėjome pažinti, kur kardavo žmones ir surištus mušdavo. Visi instrumentai palikti tvarkingai, kai naciai bėgo. Pasukim nuėjome į didelį murinį namą, kur yra tam tikri pečiai, kad žmones deginti. Atrodo, kaip didelė bekenė. Pečiai turi aštuonias duris, pro kurias žmones ant ratukų į pečiaus vidurį gilyn nustumdavo ir į pelenus iškepdavo. Kvapas labai navatnai atsiduoda. Pečiuose, kaip katrose vietose tik pelenai matyti, o kituose dar matyti visas iškeptas žmogus, tik mėsos ir skuros sudegusios ir pelenus žemyn nukritusios. Kaulai irgi beveik į pelenus pavirtę, tik pakrutink tai sukrinta viskas, kaip pelenai, ale kaip nejudinti, tai gali matyti dar, kur kojoms, galva, rankos, ale tiktai taip, kaip šėšelis.

Į kitą vietą nuėjė matėme, kur viens ant kito sukrauti žmonių kūnai. Tik skura ir kaulai likę. Vieną mirę nuo bado, kiti supuvę nuo režimo ir mušimo. Ronos neužgijo ir pradėjo pūti, o paskui mirė. Viskas dar palikta taip, kaip amerikoniai atrado.

Vokiečiai nenori tikėti

Dabar iš to miesto (Weimaro, Red.) amerikonių valdžia veda ir veža vokiečius pamatyti, ką jų žmonės darėdavo. Vokiečiai nenori tikėti, kol pamato. Iš visur dabar atveža vokiečių parodyti. Aš misliju iš Jenos irgi veš parodyti vokiečiams civiliams žmonėms. Žmonių pelenų didelė kruva stovi supilta lauke. Apie penkiasdešimt tukstančių žmonių buvo užmušta šioje kempėje. Keturi savaitės prieš amerikonių atėjimą buvo šioje vietoje 85 tukstančiai dželininkų (kalinių, Red.). Dabar dar likę apie keturiasdešimt tukstančių. Pasukim grįžome per miestą.

Man buvo žinomas miestas (Weimaras—Red.), ale mažiausiai jo beliko. Labai smarkiai išgriautas.

Pasimatymas su pažįstamais vokiečiais

Grįžtant namo susimislėjau važiuot per Jeną. Man buvo žinomi keliai, tai be jokio sunkumo greit ten pribuvome. Į Jeną atvažiavę nelabai bepažinau miestą. Kur Wiegardas (buves jo šeimininkas Jenoje) dirbo, toji didelė šapoj šešiolikos florių aukščio, namas visai sugriautas iki žemės. Likusios šapos dalies irgi nelabai kas likę. Gatvėse didelės duobės nuo bombų. Visur pilna dumpo, stiklų, plytų kaip tik galima pervaziuoti. Bažnyčia, miesto centras, universitetas tai beveik nieko nelikę. Tik griuvėsiai. Pas Wiegardus nuvažiuoti bandžiau per tris tiltus mieste, ale visi išgriauti. Reikėjo kelias mielis toliau per tiltą pervaziuoti. Jų (Wiegardų, kur rašėjas gyveno—Red.) sekėtinai ne per labiausiai apgriautas, jų stuboje visi langai sveiki. Aš kaip į stubą įėjau, tai ėmė kelias sekundes, kolei jie suprato, kas yra. Per langą pamatė mislijo, kad atvažiavo amerikoniai juos pamiti išvaryti. Bet tuoj mane pažino. Jie visi taip atrodo, kaip pirmiau, ale sakė sumenkę per tą laiką. Vyras labai jau suvargęs, ant kojų silpnas. Jie sakė labai daug laiko praleido slėpdamiesi sklepe nuo bombų. Dukters nežino, kur ji dabar, kai amerikoniai atėjo, o jos vyras Rusijos nelaisvė. Su valgiu, sakė, labai prastai. Aš su jais buvau tik kelias minutes, ba lauke manęs laukė kiti, tai nenorėjau trukdyti. Sakė jie kasdien mislydavo, kad aš kurią dieną pasirodysiu ir šį rytą šnekėję, kad gal kurią dieną pribusiu. Dabar kaip netoli jų stoviu, tai galėjau nuvažiuoti. Ne užilgo gal turėsiu kitų naujienų apie ką parašyti. Šiam vakarui užteks.

Good bye,
Sunus Vilimas.
Vokietija, April 24, 1945.

Nauji Leidiniai

The Baltic Nations, Estonia, Latvia and Lithuania. Parašė F. W. Pick. Išeista Londone 1945 m. Boreas Publishing Co. 172 puslapiai.

Su džiaugsmu reikia pasitikti naują, gražiai išleistą knygą Anglijoje apie Baltijos kraštus. F. W. Pick knyga trumpai, bet ne paviršutiniškai aprašo sunkią Baltijos kraštų istoriją; kultūrinį atgimimą; kovas dėl nepriklausomybės; nepriklausomo gyvenimo sunkumus ir nepriteklis ir pagaliau naują pavergimą; pirmą rusų, paskui vokiečių ir dabar vėl rusų.

F. W. Pick prieš anglių visuomenę kelia klausimą, ar Baltijos šalys bus išduotos galingo kaimyno imperializmui? Jis pažymi, kad Baltijos šalys turi tokią pat teisę į nepriklausomą gyvenimą, kaip ir kitos mažos tautos. Jo knyga būtų naudinga ir Amerikos visuomenei susipažinti.

Garsusis muzikas Igoras Stravinskis mokėsi advokato Peterburgo universitete, bet ją metė patariamasis kito muziko, ir nepadarė klaidos.

LAIVYNAS UZIMA GUMOS DIRBTUVES

Si nuotrauka parodo laivyno viršininką Akrono gumos dirbtuvė. Jis atvyko paimti Goodyearo dirbtuves, kur 16,700 darbininkų paskelbė streiką ir per kelias savaites negryžo darban, nes kompanija atsisakė pildyti jų reikalavimus. Streikininkai sveikina atvykusį laivyno viršininką. Si kompanija gamina laivynui reikalingus daiktus.

Lietuvių Kova Su Naciais

Lietuviai tremtiniai ir paibėgiai Vokietijoje iškė Amerikos ir Anglijos kariuomenių vadovybėms platų paaiškinimą apie lietuvių padėtį Lietuvoje ir užsieniuose. Tame lietuvių rašte pasakojama sekamai apie lietuvių kovas prieš nacius:

Sukilimas ir Lietuvos atsteigimas

1941 m. birželyje, tuojau po to, kai imta vykdyti masinis trėmimas, prasidėjo generalinis lietuvių sukilimas prieš jų bolševikiškuosius prispaudėjus. Staigaus sukilimo dėka buvo išlaisvinti svarbiausieji Lietuvos miestai Kaunas ir Vilnius. Buvo paskelbtas suverenės Lietuvos valstybės atsteigimas ir buvo sudaryta laikinoji vyriausybė, visoms demokratiniams partijoms bendradarbiaujant.

Laikinoji vyriausybė tuojau panaikino visus taip vadinamos Sovietų Lietuvos vyriausybės dekretus, sustabdė priverstiną Lietuvos sovietinimą ir atstatė teisėtą konstitucinę santvarką. Nelaimė, laikinajai vyriausybei nebuvo lemta ilgai tvarkyti Lietuvos reikalų.

Naciai patiko bolševikų tvarka

Lietuvą užpludusieji naciai likvidavo laikinąją vyriausybę, atsteigė sovietiską tvarką, kuri buvo į Lietuvą įvesta per Sovietų okupaciją, ir vėl tęsė privatinės nuosavybės nacionalizaciją, tuo būdu sau palengvindami krašto grobimą. Nauffe-

ti okupantai sudarė savo pačių civilinę vyriausybę ir pradėjo eksploatuoti Lietuvą kaip Vokietijos, taip ir savo pačių naudai. Si naujoji vokiečių "Zivilverwaltung" stengėsi lietuvių tautą laimėti savanoriškam ir besąlyginiam bendradarbiavimui su nacionalsocialistine Vokietija, "kuriant naująją Europą."

Pasipriešinimas naciams

Lietuvių tauta protestavo prieš veikimo sulaukymą ir panaikinimą aukščiausių krašto valdančių organų, prieš eksploatavimą ir grobimą žemių, ir energingai atsisakė įsijungti į nacionalsocialistų politinius siekius, kurie visiškai nesiderino su pačiais pagrindiniais lietuvių tautos interesais. I visus vokiečių okupacines vyriausybes reikalavimus lietuvių tauta atsakė pasyviu pasipriešinimu ir išvystė platų slaptą veikimą prieš nacionalsocialistų imperializmą.

Šio pasyvaus pasipriešinimo padariniai buvo visiškai nepasisekimas suorganizuoti lietuviškuosius SS legionus; atsisakymas duoti jaunimą darbams, sulaukymas lietuvių darbininkų nuo vykimo į Vokietiją bei sabotazas transporto darbininkų.

Nacių žiaurumai

I tą lietuvių užsispyrimą naciai atsakė įvairiomis represijomis: jie uždarė Lietuvių Mokslo Akademiją, Vilniaus ir Kauno universi-

tetus, Žemės Ukio Akademiją Dotnuvoje, Komercijos Institutą Šiauliuose, Muzikos Konservatorijas ir Mėno Mokyklas Vilniuje ir Kaune, ir įvairias kitas mokslo ir kultūros įstaigas.

Gestapo medžiojo Lietuvos vyrus

Gestapo represinės priemonės ypač sunkiai palietė veikiausią lietuvių tautos dalį — jaunimą. Jauni Lietuvos vyrai buvo visur Gestapo agentų medžiojami, gausiai gabenami į kalėjimus ir koncentracijos stovyklas ir vežami priverstiniais darbams į Vokietiją. Tukstančiai Lietuvos jaunimo turėjo per istisus metus slapstytis miškuose. Taipgi žiauriai nukentėjo žymus skaičius lietuvių ukininkų, kurie sąmoningai susilaikė nuo tiekimo vokiečių armijai jiems nustatytu kiekiu maisto ir pašaro. Istisi kaimai buvo sulgynti su žeme, c jų gyventojai, neišskiriant nei senelių, nei moterų, nei vaikų, žvėriškai buvo išžudyti.

Didelis skaičius inteligentų — profesorių, karininkų, rašytojų, laikraštinkų, kunigų, valdininkų — buvo areštuoti ir išvežti į Vokietijos koncentracinius lagerius ir kalėjimus, kuriuose didelė jų dalis laikoma net iki šioliai (šių metų gegužės pradžioje.—Red.). Visi lietuviai inteligentai buvo įtarti, kad jie esą anglosaksų palinkimų ir nusistatymo. Dalis jų buvo apkaltinta šnipinėjimu anglosaksams ir prieš juos teismuose buvo užvestos bylos. Šituose aplinkybėse išvežus lietuvius į Vokietiją, jų padėtis nerodė pagerėjimo, nes netgi Reiche jie vokiečių pareigūnų nebuvo palenkę pasisakyti už besąlyginį bendradarbiavimą su naciais.

Philadelphia, Pa

(Atkelta iš 3-čio pusl.) ir skaito netik šiaip žmonės ir bažnytiniai, bet ir patys komunistai jį nešioja kišeniuose ir visiems rodo ir skaito.

Supykę tada nariai įnešė, kad sykiu išmesti ir komunistų "Laisvę" bet mūsų "smart" prezidentas pamėmė ir uždarė mitingą. Ar matei tokią "demokratiją"?

Šiandien klubas fundina netik fry alaus, bet dar ir senvičių. Tai gutbai. Aš tiek prisijuokiau, kad pilvas skauda ir palikau alkanas. Užkandęs šalto-balto turėsiu geresnį apetitą jums parašyti apie mūsų komunistus ir jų vaju užkariaut pasauli.

A. S. Zabaldokas.

Vietinės Žinios

Nubaudė suktą laišku išnešioją

Federalio teismo rumuose buvo nubaustas jaunas pašto tarnautojas, Edward Gavin. Jisai buvo pagautas bastantis po aludes ir metant laiškus į svilo bačkas. Gavin nubaustas keturiems mėnesiams į kolėjimą.

Kontroliuos vištų piovimo įstaigas

Svarsčių inspekcijos departamentas praneša, kad kuriuos išsinešė nežinomi nuo pereinio ketvirtadienio piktadariai.

buvo uždeta kontrolė vištų piovimo įstaigoms. Tai padaryta dviem sumetimais: 1) pastoti kelių juodosios rinko spekuliantams ir 2) sulaikyti pardavimą valgymui netinkamas paukštienos.

Cambridge policija jieško vagiškio ar vagišių, kurie turi "daug marškinių." Dabylkas teks: Charlesbank Laundry pasigenda "nežinomo kiekio marškinių," kuriuos išsinešė nežinomi nuo pereinio ketvirtadienio piktadariai.

Home!

Namai!

PIRMOS DZIAUGSMO VANDROS PRAEJO!

Kareivis išėina laukan atsikvėpti grynu oru... Jis pažiuri į vartus... "Tie patys," mano jis sau, jausdamas Naujos Anglijos tikrovę. "Namai!"

Mėnesėnoį aiškiai matosi bažnyčios bokštas. Toliau, ta pati jauki vaistinė. Pagaliau, laikraščio ofisas, kur jis dirb davo.

Širdis sutvaks greičiau kai jis pažiuri į savo namus! Jie tokie, kaip jis svajojė... didelis medis, graži statinė tvora, baltas pikoriaus anga dvelkia svetingumu.

Net vartelių girgždėjimas nepasikeitė...

Per 1944 apdrauda padidejo \$9,437,018. Visa gi apdrauda \$129,220,006. Pajamos viršijo išlaidas \$2,310,866. Šeraf ir Bonai \$18,485,267, is to taipgi \$16,633,846 U. S. bonai. Piningu bankuose \$501,000.

JAY R. BENTON, Prez.
HOME OFFICE,
Congress and Franklin Streets,
Boston, Mass.

Taip, tai yra vieta, kurios jis ilgėjosi auringomis namimis, kuomet srodė, kad tuoj pasibaigs visa gyvybė.

NAMAI! Džiaugsmu kone verkia širdis. Greit... oi greit vėl prasi-dės gyvenimas — tikras gyvenimas.

Padėti grįžtantiems kareiviams įsikurti gyvenime yra vienas svarbiausių Boston Mutual tikslų.

Visas mūsų patyrimas, įgytas per pusę šimtmečio tvarkant Naujoį Anglėjį gyvybės apdraudą, bus priemas visiems, kam reikės patarimų kuriant saugią ateitį.

Visur, kur tik sugrįš karo veteranas, patyręs Boston Mutual atstovas bus pasiruošęs jam padėti. Nesivaržykite pas jį užėti.

Vietinės Žinios

MASS. VETERANAI GAUS \$50-\$300 BONŲ

Pinigai bus sukelti iš pelnų, mokesčių už cigaretes ir alkoholi

Massachusetts atstovų rūmai pereiną savaitę priėmė naują bilį. Einant juo visi mūsų valstijos kareiviai gaus bonu — nuo 50 iki 300 dolerių, žiūrint jų tarnybos laiką.

Iš armijos paleistas kareivis, tarnavęs nemažiau 60 dienų, gaus 50 dolerių. Kuris bus tarnavęs nemažiau 180 dienų, gaus 100 dolerių. Už daugiau kaip 180 dienų bus mokama 200 dolerių. Be to, visi užsienioje tarnaujantieji gaus po 300 dolerių.

Mass. valstija turi 600,000 vyrų ir moterų, tarnaujančių kariuomenėje. Apšaukiuota, kad mūsų valstija turės išmokėti tarp 130 iki 150 milijonų dolerių.

Pinigai bus sukelti iš korporacijų pelnų, mokesčių už cigaretes ir alkoholi. Korporacijos, kurios padaro daugiau kaip 25,000 dol. pelno į metus, turės mokėti pustrėčio nuos. iš bendros pelnų sumos. Toliau, bus imami priediniai mokesčiai už cigaretes ir alkoholi — centą už pakelį ir 25c. už galioną.

Kova už kareivių bonus buvo ilga ir aštri. Viso legislaturai buvo pasiūlyta net 17 planų. Bet paskutinė valandą jie buvo atmetę, atstovų rūmai priėmė demokrato Robert Murphy planą.

Sužeista Julė Barzienė

Liepos 10 naktį So. Bostone buvo sužeista automobilis nelaimėje Julė Barzienė, mūsų skaitytojo Stasio Barzo žmona. Ji ir kita moteris gryo iš miesto namo (Barzai gyvena Dorchester); vienas kariškis armijos automobiliuje pasiūlė jas pavėžyt. Vietoj važiuoti apšviestom gatvėm, jis pasuko kažin kur į tamsią vietą ir atsimušė į prekių vagoną. Matyt, buvo nuvažiavęs ant geležinkelio.

Automobilis sūžėjo ir p. Barz buvo skaudžiai sužeistas. Kariškis ir kita moteris taigpi nukentėjo.

Apie šį įvykį mums papasakojo pats draugas Barz, kuris buvo atėjęs "Keleivio" redakcijon.

Sužeisti lietuviai jurininkai

Laivyno departamentas paskelbė naują surašą žuvusių ir sužeistų jurininkų. Jame randam du lietuvius — Praną Čapliką iš South Boston ir Joną Jonelevičių iš Lynno.

Brooklynietis vieši Bostone

Į Bostoną atvyko Brooklynio gyventojas Vincas Gerulaitis. Vieši pas savo gimines ant E 7-tos gatvės, į Brooklyną grįžta pabaigoje šios savaitės.

RUSAI NEILEIDŽIA AMERIKIEČIŲ LIETUVON

Antanas Tamošius negalėjo aplankyti savo tėvelių

Antanas Tamošius tarnavo Amerikos karo aviacijoje ir padarė 62 oro žygių Vokietijon iki ji buvo sumusta. Trys jo grupės bombanešiai tose misijose žuvo, bet Tamošius laimingai išliko sveikas. Karui Europoj pasibaigus, jis buvo garbingai iš tarnybos paliuosutas ir norėjo nusikristi iš Vokietijos į Lietuvą savo tėvelių aplankyti. Amerikos kariuomenės vyriausybė sutiko ir orlaivį jam duoti. Bet rusai neleido jam Lietuvon nusikristi.

Tamošius dėl to labai nusimines. Jis sako: "Aš padėjau praskinti rusams kelią į Berlyną, padėjau nugalėti hitlerizmą, o dabar negaliu ir senų savo tėvų aplankyti..."

Tamošius laikinai yra apsigyvenęs pas draugus Hermanus Arlingtone, netoli nuo Bostono.

Šiomis dienomis sugrįžo iš Vokietijos ir Vladas Juška, ristiko Frano Juškos brolis. Jis buvo patekęs į vokiečių karo nelaisvę. Kai amerikiečiai jį išlaisvino, jis irgi norėjo nuvykti Lietuvon saviškių pamatyti, bet rusai ir jo neįleido.

Matyt, bolševikai verda kokią nors smalą Lietuvoje, jeigu bijosi išleisti tenai amerikiečius.

Apdegė lietuvis Pranas Rabilaitis

Taisydamas savo butą Dorchesterly smarkiai apšedgino Jamaica Plain lietuvis Pranas Rabilaitis. Nelaimės priežastis — eksplozija, sprogo vadinamasis "blow-torch."

Antanas Ramanuskas vieši South Bostone

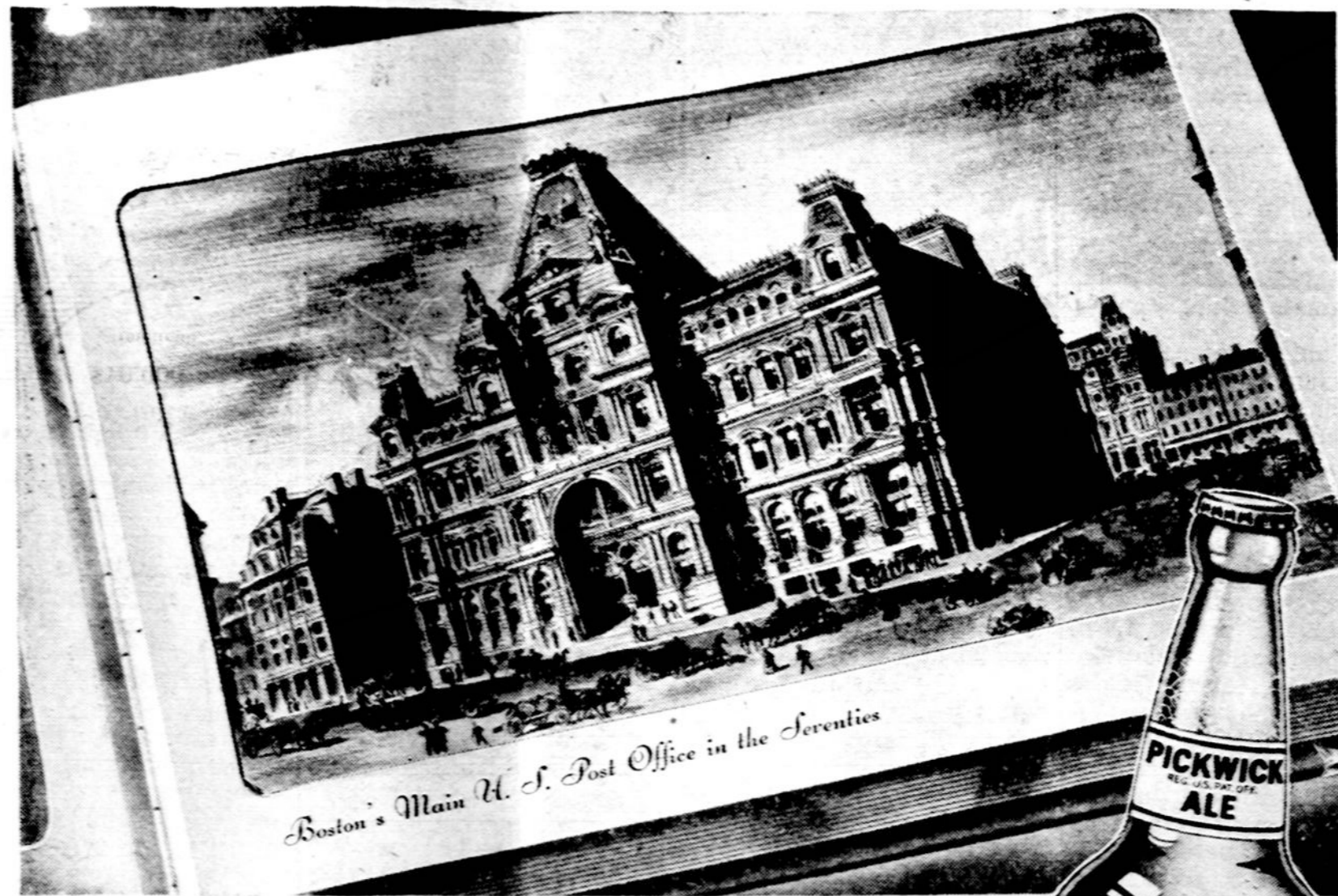
Pereitą savaitę gryo iš pietų Amerikos Antanas Ramanuskas, sunus West Hannover gyventojos Onos Ramanauskienės, tarnaujantis Dėdės Samo laivyne, kaip orlaivininkas.

Antanas gavo 30 dienų atostogas. Motina ir Antanos sesutės Marijona ir Ona labai džiaugiasi, susilaukusios brangaus svečio.

Ta pat proga jaunas lakunas atvyko į South Bostoną, pas Marijoną Žilinskienę ir jos šeimą. —Rep.

Atmetė kareivių išimties bilį

Senato rūmai didžiama balsų atmetė kareivių išimties bilį. Jo sumanytojai siūlė paliuosuoti nuo pajamų mokesčio kareivius, bet tai buvo pigus blofas, kadangi mūsų valstijoj senai veikia įstatymas, kuris paliuosuoja nuo pajamų mokesčio tuos, kurių metinė alga nesudaro 2,500 dolerių. Faktinai tas bilius būtų paliuosavęs tik stambiusius karininkus.

IN 1870

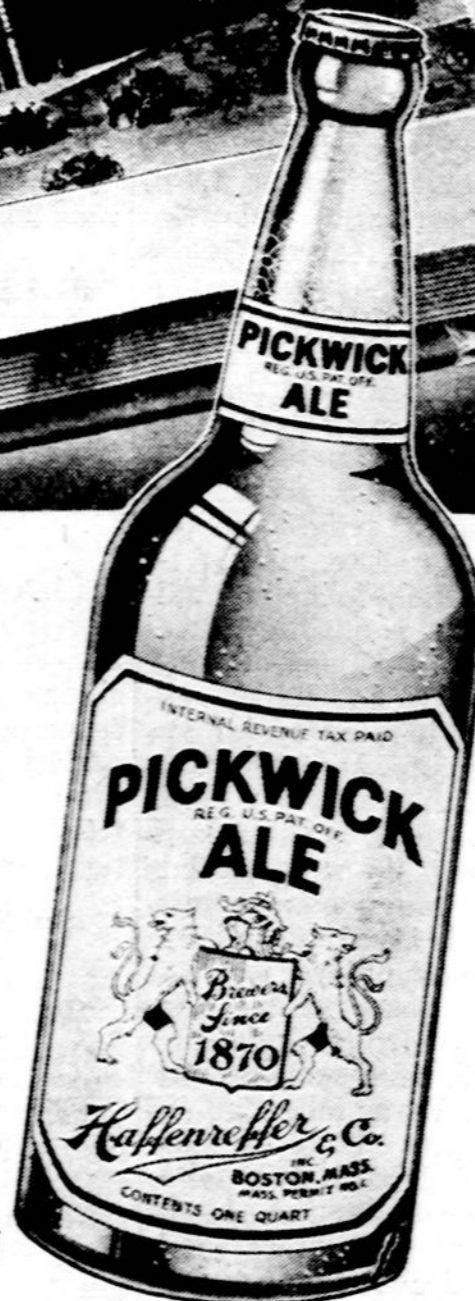
kada buvo įkurta Haffenraffer Co., Inc., prezidentui Ulyses S. Grant buvo pateiktas planas statyti Bostone didįjį U. S. Paštą ant Post Office Square. Pastatytas tų laikų architektūros stiliuje, tas pastatas darė didelio įspūdžio.

IN 1945

toj vietoj stovi naujas U. S. Pašto rūmas, bet penkis kartus didesnis. Kildamas sklandžiomis linijomis iš lauko, moderniška ir įrengtas viduje, jis duoda daug vietos visokiems departamentams, ko pirma nebuvo. Taip pat ir Haffenraffer & Co., Inc., ką gamina PICKWICK ALE, augo su laiku ir plėtojosi iki tųo vienas didžiųjų Amerikos bravorų.

SEPTYNIOSDEŠIMT PENKTI JUBILIEJINIAI METAI

BREWED BY HAFENREFFER & CO., Inc., Boston, Mass., BREWERS SINCE 1870

Kudarauskai mini 30 metų sukaktį

Martinus ir Jieva Kudarauskai, kurie gyvena West 5th gatvės 171-mame numerioje, South Bostone, liepos 24 d. minės savo vedybų 30 metų sukaktį.

"Keleivis" linki jiems laimingai susilaukti dar ir kitų 30 metų.

Parvažiuo Jonas Kazlauskas

Šiomis dienomis parvažiuo iš Europos Jonas Kazlauskas, p. Birutės Bagočienės brolis. Jisai tarnavo Amerikos ginkluotose pajėgose Afrikoj. Francijoj ir Vokietijoj. Dabar, paliuosutas.

Redakcijoj lankėsi

Pirmadienį mūsų redakcijoj lankėsi svečias kareivis, krp. J. Sneideraitis iš Brooklyno. Jau du metai J. Sneideraitis tarnauja Armijoj ir dabar stovi So. Carolinjoj. Bostoną lankė atostogų proga kartu su žmona.

Macejunų sunus Antanas baigė karininkų akademią

Ant. Macejunas, sunus "Keleivio" skaitytojų Antano ir Marės Macejunų, šiomis dienomis sėkmingai išlaikė kvotimus Harvard karininkų kolegijoj.

Jaunas karininkas tuoj buvo pasiūstas į Great Lakes laivyno stotį, netoli Chicago. Vėliau tur būt bus perkeltas į New Yorką.

Macejunai gyvena 450 E. 7th St., South Bostone. Rep.

Ona Čiapienė dar gyva ir sveika

Pereitą savaitę Keleivio ofisan buvo atėjusi draugė Ona Čiapienė su savo drauge. Ji atnaujino savo prenumeratą, užrašė "Keleivį" savo kumui Versekui į New Hampshire, ir užmokėdama pinigus pridurė: "Galit parašyti Keleivui, kad Čiapienė dar gyva ir sveika. Tegul apie tai žino visi mano draugai."

Pabėgo nacis belaisvis

Iš Fort Devens belaisvių stovyklos pabėgo da vienas karo belaisvis, Paul Kley. Federalės valdžios agentai mano, kad jis yra pasislėpęs Bostone. Pabėgėlis gerai vartoja anglų, švedų ir olandų kalbas.

RADIJO PROGRAMA

Lietuvių Radijo Korporacijos programa ateinančių nedidienį iš WORL stoties 950 kilociklių, tarp 9:30 ir 10:30 ryto, bus tokia:

- 1—Armonistas Jerry Tramotozzi iš Brightono.
- 2—Dainuos Vinc. Motiejaitis iš Worcesterio, akompanuos Marijona Mesikienė.
- 3—Pasaka apie Magdutę

Po programos parašykite savo įspūdžius ir nusiųskite šiuo adresu: WORL Station, Lithuanian Program, Boston, Mass. S. Minkus.

NANTASKET BEACH, MASS. 68 Mountford Rd. Kambariai ant rodomos. Kaina labai priinama. Platus žinių galima gauti pėnyčiomis ir subatomis Katkauskienės Dresiu Store. 376 Millbury St., Worcester, Mass.

REIKALINGAS VYRAS

Kuris moka beluoti vilnas an mašinos (baling press—wool stock). Darbas per apskritus metus ir mokeskis gera. Dirbti reikia penkis dienas į savaitę. Kreipkitės į B & B WOOL STOCK CORP. 229 A Street, South Boston.

NAMAS IR 25 AKRAI MISKO

Moderniškas 6 kambarių namas, maudynė ir geras sun porch, įvesta garo silima. Yra du garažai; vienas murinis dvim karam, kitas vienam. Yra 25 akrai misko. Gali but išparduotas lotais. Dauguma žemės prie viekelio. Keturius mylius nuo City Hall. Pusė mylios nuo miesto linijos. Parsiduoda už \$5,800 cash. Kreipitis: 465 Stafford St., Worcester 3, Mass. (37)

NAIKINAM BRUĐA

(By Extermination) Naikinam blakes, tarakonus, žiurkes, peles ir t.t. Nei rupeščio, nei vargo. (31) AUDLEY EXTERMINATING CO. 94 Maywood St., Roxbury, Mass. Tel. GARRISON 3535

Tel. SOU. 4645

Take advantage of CASPER'S morning SPECIAL \$10. SOFT, CREAM-OIL PERMANENT \$8. Special from 8:30 A. M. to 10:30 A. M. OTHER PERMANENTS FROM \$5. TO \$50 Luxurious Waves Set While You Relax in Glamorous Surroundings.

CASPER'S Beauty Salon

738 E. Broadway, South Boston, Mass. Hours: 8:30 to 5. Open Thursday Evenings

Geriausia Užeiga Vyrams ir Moterims Yra

SOUTH BOSTON CAFE

Vincas Balukonis, Savininkas

Pagamina gerus lietuviškus pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai patarnauja. (11-24)

258 BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

Reikalingos Moterys

Diūių plaut

\$24 į savaitę su valgiu, arba \$27 be valgio. Dirbt 6 dienas. Darbas pastovus ir vieta smagi. Kreiptis tuoj pas

B L INSTRUB'S 304 Broadway, So. Boston

BORIS BEVERAGE CO.

229 E Street, South Boston

Pristato toniką, vyną ir visos rūšies alų baliams, vestuoms į namus ir sales. (-) Savininkai:

Jonas Ariauskas ir Leonas Skendalius. Telef.: SOU 3141.

A. J. NAMAKSY

REAL ESTATE & INSURANCE

414 W. Broadway SOUTH BOSTON, MASS Office Tel. So. Boston 0948 Res. 37 ORIOLE STREET West Roxbury, Mass. Tel. Parkway 1233-W

DR. D. PILKA

Ofiso Valandos: nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 8

506 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Telefonas: SOUth Boston 1320

Tel. TRObridge 6330

Dr. John Repshis

(REPSYS)

LIETUVIS GYDYTOJAS

Valandos: 2-4 ir 6-8 Nedėliomis ir šventadieniais: nuo 10 iki 12 ryto 278 HARVARD STREET kamp. Inman St., ant Central Sq. CAMBRIDGE, MASS.

Tel. 28624 Gvy. 81332

Dr Joseph A Gaidis

OPTOMETRISTAS

Valandos: 9 iki 12 nuo 2 iki 5 nuo 7 iki 9 Seređona 9 iki 12 ir susitarus AKIŲ DAKTARAS Ištaisau defektuotas akis ir tinkamu laiku sugrąžinu šviesą. Išegzaminuoju ir priskiriu akinius. 114 Summer Street LAWRENCE, MASS.

Dr. Leo J. Podder

Iš Leningrado.

Specializuoja VyriskiŲ organų nušilpėjime. Gyvenimo, permainų moterų. Moterų ir Vyrų Ligas Kraujo ir Odos Ligas. Valandos: nuo 10 iki 12 diena nuo 2 iki 4, nuo 7 iki 8 vakare 180 HUNTINGTON AVE, BOSTON, MASS. Tel. Commonwealth 4570

Tel. SOU 2805

DAKTARAS

J. L. Pašakarnis

OPTOMETRISTAS

Ofiso valandos: Nuo 9 ryto iki 7 vakare Seređomis: Nuo 9 ryto iki 12 diena 447 Broadway SO. BOSTON, MASS.

DR. G. L. KILLORY

60 SCOLLAY SQUARE, Room 27 BOSTON. Telf. Lafayette 2371 arba: Somerset 2044-J SPECIALISTAS KRAUJO, INKSTŲ IR NERVŲ LIGŲ

Daro Kraujo Patikrinimą Valandos: Nuo 9 ryto iki 7 vak. kasdien Nedėliom, nuo 10 ryto iki 1.

LITHUANIAN FURNITURE CO.

APDRAUSTI PERKRAUSTYTOJAI (Insured Movers)

Perkraustom čia pat ir į tolimas vietas. Saugi priežiūra, kaina priinama 326 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Tel. SOUth Boston 4618

BROCKTONE GERIAUSIA VIETA UZEITI VYRAMS IR MOTERIMS yra pas

STEVE BAGDONA

Jis pagamina lietuviškų kilbasų su ruskščiais kopustais, paukštienos ir kt. (30)

Ir jis turi gerų gėrimų, stiprių ir lengvų.

595 So. Main Street, Brockton, Mass.

Subatos Lenktynės The BETSY ROSS

SUĐETA \$10,000 Laimėjimui

SUFFOLK DOWNS

Post Time 2:30 8th Race 6 P.M.

